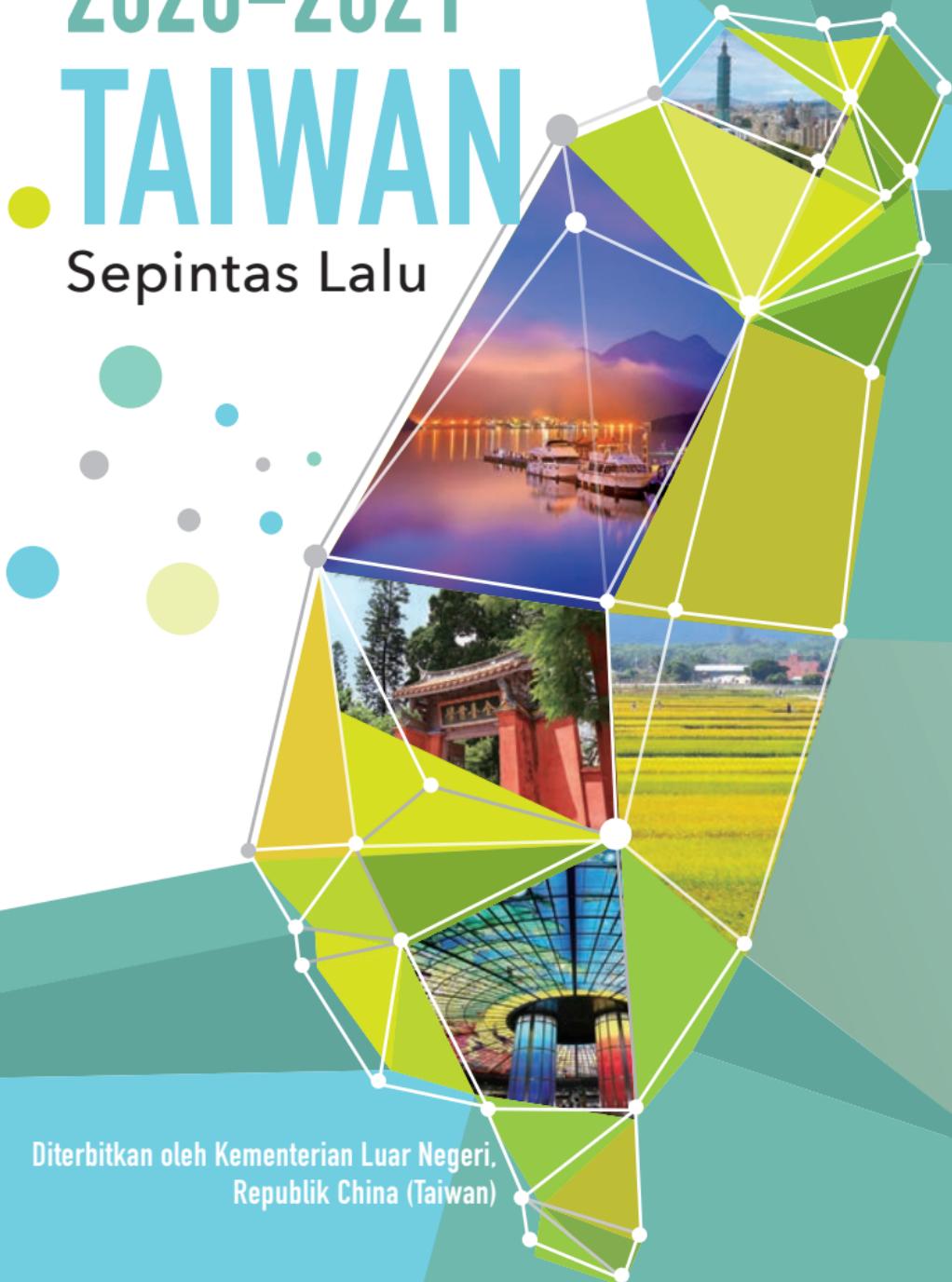

2020-2021 TAIWAN

Sepintas Lalu

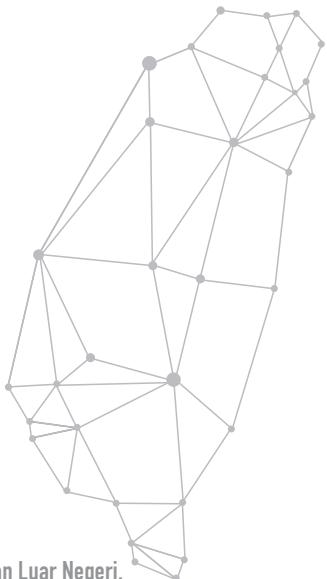
Diterbitkan oleh Kementerian Luar Negeri,
Republik China (Taiwan)

FAKTA RINGKAS MENGENAI TAIWAN

Nama Rasmi	Republik China (Taiwan)
Bendera Kebangsaan	
Bunga Kebangsaan	Bunga Plum
Kawasan (Taiwan dan pulau-pulau di sekitarnya)	36,197 kilometer persegi
Jumlah penduduk	23.6 juta (2019)
Etnik	Lebih 95 peratus ialah Cina Han (termasuk Holo, Hakka dan bangsa lain yang berasal dari tanah besar China); 2 peratus orang asli Melayu-Polinesia, 2 peratus pendatang baharu, terutamanya dari China dan Asia Tenggara
Kerajaan	Demokrasi pelbagai parti
Presiden	Tsai Ing-wen
Ibu Negara	Bandar Taipei
Kawasan perbandaran khas	Taipei, Taipei Baharu, Taoyuan, Taichung, Tainan, Kaohsiung
Mata Wang	Dolar Taiwan Baharu (NT\$ atau TWD)
Bahasa	Mandarin (China), Holo (Taiwan), Hakka, bahasa Austronesia
Agama utama	Buddha, Taoisme, I-Kuan Tao, agama masyarakat Cina, Kristian, Islam

2020-2021 TAIWAN Sepintas Lalu

Diterbitkan oleh Kementerian Luar Negeri,
Republik China (Taiwan)

2020-2021 TAIWAN SEPINTAS LALU

Diterbitkan oleh Kementerian Luar Negeri,
Republik China (Taiwan)
No. 2, Ketagalan Blvd, Taipei 10048, Taiwan, ROC
<http://www.mofa.gov.tw>

Dicetak oleh China Color Printing Co., Inc.
229 Baoqiao Rd., Xindian, New Taipei 23145, Taiwan, ROC

Penyunting: Jeff Lee, May Tseng, Jim Hwang, Ed Moon, Torie Gervais
Penyunting Bebas: Meg Chang, Oscar Chung, Marilyn Ding,
Pat Gao, Kelly Her, Laura Huang

Foto muka depan: Chang Su-ching, Chen Mei-ling,
Chin Hung-hao, Huang Chung-hsin dan foto
ihsan Pentadbiran Kawasan Pemandangan
Tasik Sun Moon

Pereka Grafik dan Reka Bentuk: Lin Hsin-chieh

Pengedar: Taiwan Panorama Magazine
No. 2, Tianjin Street
Taipei 10051, Taiwan, ROC
Tel: (+886-2) 2392-2256
<http://www.taiwan-panorama.com>

No. Kad Katalog: MOFA-MA-BO-109-014-I-1
GPN: 1010901824
ISBN: 978-986-5447-25-0
Edisi pertama, C12 November 2020
Dicetak di Taiwan
Harga: NT\$70 US\$2

Hak cipta terpelihara. Tidak dibenarkan mencetak semula mana-mana bahagian atau keseluruhan buku ini tanpa keizinan bertulis daripada pemegang hak cipta.
Agenzia untuk dihubungi: Kementerian Luar Negeri, Republik China (Taiwan).
Tel: (+886-2) 3356-8198

KANDUNGAN

- 2 MUKA BUMI & IKLIM
- 8 PENDUDUK
- 12 SEJARAH
- 24 SISTEM POLITIK
- 32 HAL EHWAL LUAR NEGERI
- 44 HUBUNGAN RENTAS SELAT
- 50 EKONOMI
- 60 SAINS DAN TEKNOLOGI
- 68 PENDIDIKAN
- 72 KEBUDAYAAN
- 76 MEDIA MASSA
- 80 MELAWAT TAIWAN

MUKA BUMI & IKLIM

FAKTA PENTING

Gunung Jade di Taiwan merupakan gunung tertinggi di Asia Timur. Kira-kira 20 peratus daripada tanah negara ini diwartakan sebagai kawasan terlindung.

Republik China (Taiwan) terletak di rantau Pasifik Barat, di antara Jepun dengan Filipina. Jajahannya yang luas menjangkau Kepulauan Penghu, Kinmen dan Matsu, serta ratusan pulau kecil yang lain. Keluasan pulau utama Taiwan dan pulau-pulau di sekitarnya adalah kira-kira 36,197 kilometer persegi. Dengan saiz sebesar Belanda tetapi bilangan penduduk kira-kira 23 juta, Taiwan mempunyai lebih ramai penduduk berbanding tiga perempat negara di dunia. Pulau utama Taiwan mempunyai keindahan semula jadi yang sungguh mempesona. Kebanyakan puncak gunungnya melebihi 3,000 meter - termasuk gunung tertinggi di Asia Timur, Gunung Jade (Yushan) - manakala kaki gunung yang diliputi hutan pula meliputi lebih daripada separuh kawasannya. Pulau

Bentuk muka bumi laut di Kawasan Pemandangan Timur Laut dan Pantai Yilan terkenal dengan batuan berbentuk lilin yang unik. (Foto ihsan Ke Zhih-cheng)

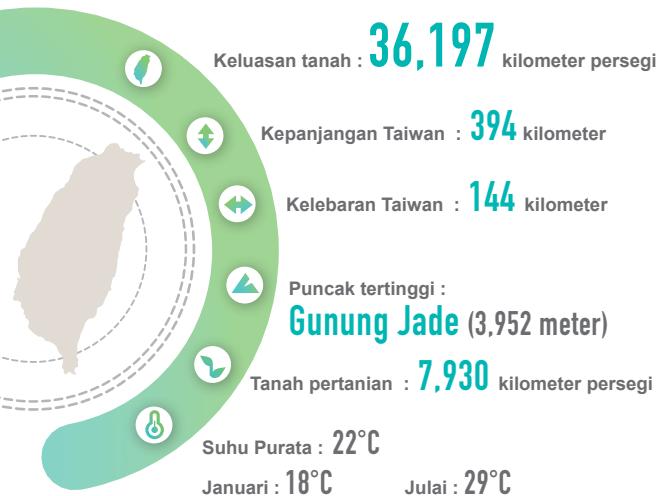
ini juga mempunyai gunung berapi, dataran tinggi, dataran pinggir laut dan lembangan. Kepulauan Diaoyutai yang terletak di timur laut Taiwan dan beberapa pulau di Laut China Selatan, termasuk Kepulauan Tungsha (Pratas), Nansha (Spratly), Shisha (Paracel) dan Chungsha (Tebing Macclesfield), juga merupakan sebahagian daripada wilayah Taiwan.

Dengan kedudukannya di laluan arus lautan panas di pantai timur benua Asia, pulau utama Taiwan mempunyai beraneka zon iklim, daripada zon tropika hingga zon iklim sederhana. Kepelbagaiannya iklim

berserta tanah yang subur dan taburan hujan yang tinggi menjadikan Taiwan syurga pertanian kerana hampir semua jenis buah-buahan dan sayuran boleh ditanam di sini. Hal ini juga menjadikan pulau ini taman rekreasi yang mengasyikkan. Pada musim sejuk, pengunjung berpeluang menyaksikan pemandangan hujan salji yang indah di lereng Gunung Hehuan di Wilayah Nantou sebelum meneruskan perjalanan hanya 200 kilometer jauhnya ke Wilayah Pingtung yang nyaman untuk menyelam skuba di terumbu karang sepanjang hujung bahagian selatan pulau ini.

Sementara itu, pulau-pulau yang lebih kecil pula mempunyai ciri semula jadi yang unik, seperti tiang basalt di Kepulauan Penghu dan kolam air panas laut di sepanjang pantai Pulau Hijau dan Pulau Guishan.

FAKTA RINGKAS

Flora dan Fauna

Zon iklim Taiwan yang berspektrum luas daripada zon tropika hingga zon iklim sederhana dan kepelbagaiannya topografinya menyumbang kepada kekayaan flora dan fauna yang beraneka jenis di pulau ini. Lebih kurang 125 spesies mamalia, 788 spesies burung, 134 spesies reptilia, 42 spesies amfibia, 454 spesies rama-rama dan 3,265 spesies ikan dikenal pasti mendiami Taiwan. Tumbuh-tumbuhan di pulau ini pula terdiri daripada 881 spesies paku-pakis, 4,875 spesies angiosperma dan 36 spesies gimnosperma. Bagi melindungi ekosistem yang menampung habitat tumbuhan dan haiwan ini, pihak kerajaan telah mewartakan lebih kurang 20 peratus daripada keluasan negara sebagai

kawasan terlindung, termasuk sembilan taman negara dan satu taman alam negara, 22 rizab semula jadi untuk ekosistem khas, enam kawasan hutan simpan, 20 kawasan perlindungan hidupan liar dan 37 habitat utama hidupan liar.

Ikan salmon darat Formosan (*Oncorhynchus masou formosanus*), adalah salah satu spesies faunanya yang paling terkenal di Taiwan. Ikan ini dipercayai terperangkap di dalam air gunung yang dingin di kawasan tengah Taiwan semasa zaman ais terakhir apabila paras laut

Seekor kucing hutan betina sedang menerima rawatan untuk jangkitan mata di Institut Penyelidikan Spesies Endemik di Wilayah Nantou, Taiwan tengah sebelum ia dibebaskan semula ke dalam hutan. (Foto ihsan Chen Mei-ling)

turun secara mendadak, menyebabkan ikan salmon ini tidak dapat lagi berulang-alik di antara air tawar dengan air masin. Untuk melindungi spesies ikan terancam ini, Pusat Perlindungan Ikan Salmon Darat Formosan telah ditubuhkan di hulu Sungai Dajia, Taman Negara Shei-pa.

TAMAN-TAMAN NEGARA

Kinmen

Laut Penghu Selatan

Atol Dongsha (Tungsha)

Yangmingshan

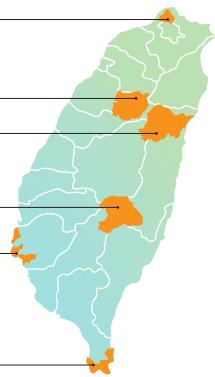
Shei-Pa

Taroko

Yushan

Taijiang

Kenting

PENDUDUK

FAKTA PENTING

Terdapat 16 kaum peribumi yang diiktiraf secara rasmi di Taiwan.

Negara ini juga didiami oleh lebih 530,000 pendatang baru, kebanyakannya berasal dari China dan Asia Tenggara.

Taiwan sering digambarkan sebagai sebuah negara yang didominasi oleh masyarakat Cina Han kerana lebih 95 peratus penduduknya mendakwa mereka berasal daripada bangsa Han. Namun hakikatnya, salasilah keturunan penduduk Taiwan ternyata lebih kompleks. Kemasukan pendatang Cina secara besar-besaran bermula pada kurun ke-17 dan membawa masuk pelbagai kaum etnik dengan bahasa dan budaya yang berbeza. Sejarah dengan peredaran masa, perbezaan antara kaum-kaum tersebut kian kabur dalam generasi masa kini disebabkan perkahwinan campur dan penggunaan bahasa Mandarin secara meluas. Masyarakat Taiwan yang berbilang budaya terdiri daripada pelbagai suku kaum Han, orang-orang Melayu-Polinesia dan juga pendatang dari

Seorang wanita sedang berswafoto dengan anaknya di Taman Dahu, Bandar Taipei. (Chen Mei-ling)

FAKTA RINGKAS

Jumlah Penduduk: **23,603,121** (2019)

Struktur populasi:

0-14 tahun:

15-64 tahun:

65 tahun ke atas:

Etnik:

Cina Han:

Kaum peribumi:

Pendatang baharu:

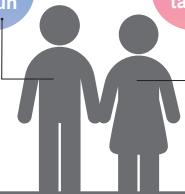
Kadar kelahiran kasar (2019): **7.42** (setiap 1,000 orang)

Kadar kematian kasar (2019): **7.44** (setiap 1,000 orang)

Jangka hayat (2019): **80.9** tahun

Lelaki:

77.7
tahun

Perempuan:

84.2
tahun

seluruh pelosok dunia. Sebagai contoh, tahun-tahun kebelakangan ini menyaksikan ketibaan ramai pendatang baharu dari China dan Asia Tenggara, kebanyakannya melalui perkahwinan. Menurut statistik terkini, bilangan pendatang baharu di Taiwan telah mencecah 530,000 orang.

Kebelakangan ini, terdapat kesedaran yang lebih tinggi di Taiwan untuk mengetengahkan warisan budaya 16 etnik berbahasa Austronesia yang diiktiraf secara rasmi. Kumpulan minoriti ini merangkumi hampir 2

peratus daripada jumlah penduduk. Organisasi awam dan swasta giat menganjurkan pelbagai inisiatif untuk menghidupkan semula bahasa dan budaya mereka, hal ini boleh dilihat melalui pelancaran Rangkaian Televisyen Peribumi Taiwan dan kelulusan Akta Asas Kaum Peribumi.

Penyepadan dan diversiti etnik di Taiwan telah membentuk sebuah masyarakat yang lebih terbuka dan memandang ke hadapan, dengan menggabungkan pelbagai unsur tamadun dari seluruh dunia melalui cara yang tersendiri dan penuh harmoni.

SEJARAH

FAKTA PENTING

Orang Belanda dan Sepanyol telah membina petempatan di Taiwan pada awal kurun ke-17.

Kira-kira 1.2 juta orang telah berpindah dari China ke Taiwan bersama dengan kerajaan Republik China (Taiwan) pada lewat tahun 1940-an hingga awal tahun 1950-an.

Republik China diasaskan di negara China pada tahun 1912. Ketika itu, Taiwan berada di bawah pemerintahan penjajah Jepun susulan Perjanjian Shimonoseki 1895 yang menyaksikan penyerahan Taiwan kepada Jepun oleh kerajaan Qing. Kerajaan Republik China mula mentadbir Taiwan pada tahun 1945 selepas Jepun menyerah kalah apabila Perang Dunia Kedua berakhir.

Kerajaan Republik China berpindah ke Taiwan pada tahun 1949 semasa Perang Saudara dengan Parti Komunis China. Sejak dari itu, Republik China terus mengelakkan kedaulatan pentadbirannya ke atas pulau utama Taiwan dan beberapa pulau di sekitarnya. Peristiwa ini telah mengasingkan Taiwan dan China di bawah dua pemerintahan

Patung dewa singa berdiri tegak di Wilayah Kinmen sebagai pelindung untuk mencegah gangguan syaitan dan membawa pahala. (Chin Hung-hao)

yang berbeza. Pihak berkuasa Beijing tidak pernah melaksanakan bidang kuasanya ke atas Taiwan atau pulau-pulau lain yang ditadbir oleh Republik China.

Garis Masa Sejarah

Garis masa berikut terfokus pada sejarah Taiwan yang direkodkan kira-kira 400 tahun lalu, walaupun negara ini telah didiami oleh kaum Melayu-Polinesia selama beribu-ribu tahun lamanya.

1500-an Pelayar-pelayar Eropah yang melalui Taiwan dipercayai telah merekodkan nama pulau ini sebagai Ilha Formosa, yang bermaksud pulau indah.

Taiwan terus dikunjungi oleh kumpulan kecil pedagang Cina, nelayan dan lanun.

1624 Syarikat Hindia Timur Belanda menubuhkan pangkalan di barat daya Taiwan, seterusnya membawa pembaharuan dalam amalan pertanian masyarakat peribumi dan mengupah buruh Cina untuk bekerja di sawah padi dan ladang tebu.

1626 Pengembara Sepanyol menubuhkan pangkalan di utara Taiwan, tetapi diusir oleh orang Belanda pada tahun 1642.

1662 Pengikut setia Ming di bawah pimpinan Zheng Cheng-gong, atau Koxinga, yang mlarikan diri daripada penaklukan dinasti Ming (1368-1644) oleh Manchuria telah menghalau orang Belanda dari Taiwan dan mengambil alih kuasa pemerintahan di pulau tersebut.

1683 Tentera dinasti Qing (1644-1912) menguasai kawasan pantai barat dan pantai utara Taiwan.

1885 Taiwan diisytiharkan sebagai wilayah Empayar Qing.

1895 Berikutan kekalahan dalam Perang Sino-Jepun Pertama (1894-1895), kerajaan Qing menandatangani Perjanjian Shimoneoseki dan menyerahkan pemerintahan Taiwan kepada Jepun yang terus berkuasa sehingga tahun 1945.

1911-1912 Tentera revolusi China menggulingkan Empayar Qing dan menubuhkan Republik China.

1943 Semasa Perang Dunia Kedua, pemimpin Republik China, Chiang Kai-shek telah bermesyuarat dengan Presiden Amerika Syarikat, Franklin Roosevelt dan Perdana Menteri Britain, Winston Churchill di Kaherah. Hasilnya, Perisy蒂haran Kaherah telah diluluskan dengan menyatakan bahawa "...Formosa [Taiwan] dan Pescadores [Kepulauan Penghu] hendaklah dipulangkan kepada Republik China..."

1945 Republik China, United Kingdom dan Amerika Syarikat sepakat mengeluarkan Perisy蒂haran Potsdam yang menggesa Jepun menyerah kalah tanpa syarat dan menegaskan bahawa kandungan Perisy蒂haran Kaherah mesti dilaksanakan.

Selepas Perang Dunia Kedua, wakil kerajaan Republik China menerima penyerahan kalah tentera Jepun di Taiwan. Chen Yi selaku Ketua Eksekutif Wilayah Taiwan menghantar satu memorandum kepada gabenor jeneral Jepun di Taiwan.

Antara lainnya, memorandum itu menyatakan bahawa "Sebagai Ketua Eksekutif Wilayah Taiwan Republik China, ...saya mengambil alih semua kemudahan dan aset sah yang berkaitan dengan wilayah, rakyat, pentadbiran, politik, ekonomi dan kebudayaan Taiwan (termasuk Kepulauan Penghu)."

1947 Perlembagaan Republik China diisytiharkan pada 1 Januari dan dijadualkan berkuat kuasa pada 25 Disember. Pada bulan Mac dan bulan-bulan berikutnya, tentera Republik China yang dihantar dari China telah berjaya menewaskan pemberontakan besar-besaran penduduk Taiwan yang berlaku susulan Insiden 28 Februari.

1948 Apabila perang saudara besar-besaran berlaku di China antara kerajaan Republik China pimpinan Kuomintang dengan Parti Komunis China, Peruntukan Sementara Dalam Tempoh Mobilisasi Negara Bagi Menewaskan Pemberontakan Komunis telah digubal. Peruntukan ini mengatasi Perlembagaan Republik China dan melebarkan kuasa presiden dengan lebih meluas. Dengan itu bermulanya era Keganasan Putih (White Terror) yang berlanjut sehingga tahun 1991 apabila Peruntukan Sementara tersebut ditarik balik.

1949 Kerajaan Republik China berpindah ke Taiwan, diikuti dengan perpindahan 1.2 juta rakyat China ke Taiwan.

Pada 25 Oktober, Pertempuran Kuningtou meletus di Kinmen, dengan angkatan tentera Republik China berjaya menewaskan Parti Komunis China di pantai barat laut pulau tersebut.

Undang-undang tentera diisytiharkan di Taiwan dan terus berkuat kuasa sehingga tahun 1987.

1952 Selepas Perjanjian Keamanan San Francisco 1951 dengan Jepun ditandatangani oleh 48 negara bersekutu bagi pihak Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB), Perjanjian Keamanan ditandatangani antara Republik China dengan Jepun di Taipei Guest House, dengan ini menamatkan perang antara kedua-dua pihak tersebut secara rasmi. Menurut Fasal 2 dalam Perjanjian San Francisco, Jepun telah melepaskan semua hak, pemilikan dan tuntutannya terhadap Formosa (Taiwan), Kepulauan Penghu (the Pescadores), Kepulauan Spratly dan Kepulauan Paracel. Semua perjanjian, perisyiharan dan persetujuan sebelum 9 Disember 1941 antara China dengan Jepun menjadi tidak sah dan terbatal.

1954 Perjanjian Pertahanan Bersama Republik China-Amerika Syarikat ditandatangani di Washington.

1958 23 Ogos menandakan bermulanya pertempuran rejimen meriam antara garison Republik China di Pulau Kinmen dengan tentera China yang berterusan selama lebih 40 hari.

1966 Zon Pemprosesan Eksport yang pertama dibina di Bandar Kaohsiung, bahagian selatan Taiwan. Pembinaan zon tersebut menggerakkan Taiwan ke arah status negara maju, seterusnya menetapkan paradigma untuk diikuti oleh negara-negara lain.

1968 Sistem pendidikan wajib selama sembilan tahun dilancarkan sementara kurang daripada sembilan negara di seluruh dunia mempunyai sistem pendidikan wajib yang sama atau lebih panjang daripada tempoh ini.

1971 Pada 25 Oktober, Perhimpunan Agung Bangsa-Bangsa Bersatu meluluskan Resolusi Bangsa-Bangsa Bersatu 2758 yang mengiktiraf Republik Rakyat China (PRC) sebagai satu-satunya wakil China yang sah kepada badan global. Republik China menarik diri daripada Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).

1979 Para aktivis demokrasi yang mengadakan demonstrasi di bandar Kaohsiung diberkas dan dipenjarakan berikutnya peristiwa yang dikenali sebagai Insiden Kaohsiung, yang akhirnya membawa kepada penubuhan dan pembentukan Parti Progresif Demokratik (DPP) pada tahun 1986.

1987 Undang-undang tentera, yang berkuat kuasa sejak 1949, ditamatkan. Larangan pembentukan parti politik baharu dan penerbitan berita telah dimansuhkan. Proses demokrasi giat diteruskan. Pergerakan penduduk merentasi selat kini bermula.

1991 Peruntukan Sementara Dalam Tempoh Mobilisasi Negara Bagi Menewaskan Pemberontakan Komunis dihapuskan. Pilihan raya yang menyeluruh untuk semua wakil Kongres, termasuk ahli Dewan Perundangan dan Perhimpunan Kebangsaan, diadakan semula dari tahun 1991 hingga 1992, memberikan rakyat Taiwan perwakilan penuh. Bermula dari tahun 1991 sehingga 2005, Perlombagaan Republik China telah dipinda sebanyak tujuh kali.

Taiwan menjadi ahli Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik.

1992 Wakil-wakil kerajaan dari seberang Selat Taiwan mengadakan perjumpaan buat pertama kali di Hong Kong dan berjaya mencapai persetujuan serta persefahaman dalam pelbagai isu selepas beberapa sesi komunikasi dan rundingan.

1995 Program Insurans Kesihatan Kebangsaan bermula.

1996 Republik China mengadakan pilihan raya presiden yang pertama, diakhiri dengan Lee Teng-hui daripada parti KMT dan calon timbalannya Lien Chan menang dengan majoriti undi 54 peratus.

2000 Chen Shui-bian dan Annette Lu Hsiao-lien daripada DPP dipilih sebagai presiden dan naib presiden, dengan ini mengambil alih tampuk kepimpinan negara daripada parti KMT yang telah memerintah selama lebih 50 tahun. Peristiwa ini juga menandakan pemindahan kuasa eksekutif kerajaan Republik China di Taiwan buat pertama kali antara parti-parti politik.

2002 Taiwan menjadi ahli Pertubuhan Perdagangan Dunia (WTO).

2003 Dewan Perundangan meluluskan Akta Referendum yang memberikan hak di sisi undang-undang kepada rakyat untuk mengundi secara langsung dalam isu-isu yang melibatkan kepentingan setempat atau negara.

- 2004** Referendum negara yang pertama diadakan sempena pilihan raya presiden ketiga, diakhiri dengan Chen dan Lu dipilih semula selepas menang majoriti tipis.
- 2005** Dewan Perundangan meluluskan pakej pindaan perlembagaan dengan mengurangkan separuh kerusi dewan daripada 225 kepada 113 kerusi dan memperkenalkan sistem "satu daerah, dua undi" untuk pilihan raya perundangan.
- 2008** Ma Ying-jeou dan Vincent C. Siew daripada parti KMT dipilih sebagai presiden dan naib presiden Republik China, selepas menang dengan majoriti undi 58 peratus. Peristiwa ini juga menandakan pemindahan kuasa eksekutif kerajaan Republik China di Taiwan buat kedua kalinya antara parti-parti politik.
- 2009** Taiwan menghadiri Perhimpunan Kesihatan Sedunia sebagai pemerhati. Penyertaan ini adalah penyertaannya yang pertama kali dalam aktiviti Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) sejak ia menarik diri pada tahun 1971.
Presiden Ma menandatangani surat pengesahan Perjanjian Antarabangsa Hak-hak Sivil dan Politik serta Perjanjian Antarabangsa Hak-hak Ekonomi, Sosial dan Budaya.
- 2010** Republik China menandatangani Perjanjian Rangka Kerja Mengenai Kerjasama Ekonomi Rentas Selat dengan China untuk menyelaraskan hubungan ekonomi dan perdagangan merentasi Selat Taiwan.

- 2011** Ulang tahun Republik China ke-100 disambut di Taiwan.
- 2012** Penyandang presiden Ma Ying-jeou dan calon timbalannya yang baharu Wu Den-yih daripada parti KMT memenangi pilihan raya pemilihan presiden dan naib presiden dengan majoriti undi 51.6 peratus.
- 2013** Taiwan menandatangani perjanjian kerjasama ekonomi dengan New Zealand dan perjanjian perkongsian ekonomi dengan Singapura.
Taiwan menghadiri perhimpunan ke-38 Persatuan Penerbangan Awam Antarabangsa sebagai tetamu kepada presiden majlis.
- 2014** Menteri Majlis Hal Ehwal Tanah Besar China, Wang Yu-chi, mengadakan pertemuan rasmi dengan pengarah Pejabat Hal Ehwal Taiwan China, Zhang Zhijun, pada bulan Februari di Nanjing. Peristiwa ini menandakan hubungan rasmi yang pertama antara kedua-dua ketua agensi kerajaan yang bertanggungjawab menguruskan hubungan rentas selat.
Penunjuk perasaan Pergerakan Sunflower menduduki Dewan Perundangan untuk menentang dan menghalang kelulusan Perjanjian Perdagangan Perkhidmatan Rentas Selat.
Seramai 11,130 calon dipilih di seluruh negara dalam sembilan kategori wakil kerajaan tempatan melalui pilihan raya tempatan "sembilan-dalam-satu".

-
- 2015** Presiden Ma dan pemimpin China, Xi Jinping, bertemu di Singapura pada bulan November. Peristiwi ini menandakan pertemuan pemimpin peringkat atasan yang pertama antara kedua-dua pihak dalam tempoh 66 tahun.
- Taiwan menandatangani Perjanjian Fasilitasi Perdagangan WTO dan menghantar instrumen penerimaannya kepada organisasi tersebut.
-
- 2016** Pengurus DPP Tsai Ing-wen dan calon akademik Chen Chien-jen dipilih sebagai presiden dan naib presiden Republik China.
- DPP menguasai majoriti dalam Parlimen buat pertama kali setelah berjaya memenangi 68 daripada 113 kerusi.
- Presiden Tsai Ing-wen memohon maaf secara rasmi bagi pihak kerajaan kepada masyarakat peribumi Taiwan atas kesengsaraan dan ketidakadilan yang mereka lalui sejak berkuron-kurun dahulu.
-
- 2017** Akta Pembangunan Bahasa Peribumi digubal untuk memulihara dan mempromosikan bahasa ibunda 16 kaum peribumi yang diiktiraf secara rasmi di Taiwan.
- Taiwan menjadi tuan rumah bagi Universiade Musim Panas Taipei 2017.
- Formosat-5, satelit pemerhatian Bumi resolusi ultra tinggi pertama buatan negara ini, telah dilancarkan.
-

-
- 2018** Suruhanjaya Keadilan Peralihan Taiwan dirasmikan pada 31 Mei. Presiden Tsai memohon maaf kepada mangsa penganiayaan politik semasa era Keganasan Putih (White Terror) di Taiwan yang bermula dari tahun 1949 hingga 1991 berikut keputusan Suruhanjaya untuk memadamkan rekod jenayah mereka.
-
- 2019** Undang-undang khas yang membenarkan perkahwinan sejenis di sisi undang-undang telah diluluskan, menjadikan Taiwan negara pertama di Asia yang membenarkan kesatuan LGBT (Lesbian, Gay, Biseksual, dan Transgender).
-
- 2020** Tsai Ing-wen dan calon timbalannya Lai Ching-te daripada parti DPP memenangi pilihan raya presiden 2020 dengan majoriti undi 57.1 peratus. DPP mengekalkan majoriti dalam Parlimen.
-

SISTEM POLITIK

FAKTA PENTING

Presiden dan naib presiden Republik China (Taiwan) dipilih secara langsung setiap empat tahun.

Dalam pilihan raya perundangan Taiwan, setiap pengundi membuang satu undi untuk daerah mereka dan satu lagi untuk kerusi umum.

Perlembagaan Republik China, yang berkuat kuasa pada 1 Januari 1947, tidak menyempurnakan peranannya sebagai asas pemerintahan demokratik dan keaduanan undang-undang sehingga tahun 1987 apabila undang-undang tentera dimansuhkan di Taiwan. Sejak itu, perlembagaan telah dipinda sebanyak tujuh kali pada tahun 1991, 1992, 1994, 1997, 1999, 2000 dan 2005 supaya ia lebih relevan dengan situasi semasa negara.

Salah satu impak utama daripada pindaan ini ialah sejak tahun 1991, pihak kerajaan telah mengiktiraf bahawa bidang kuasanya hanya meliputi kawasan di bawah kawalannya. Oleh itu, presiden dan ahli dewan undangan akan dipilih oleh dan bertanggungjawab terhadap penduduk di kawasan terbabit sahaja.

Presiden Tsai Ing-wen yang mewakili Parti Progresif Demokratik (enam dari kiri) meraikan pemilihan semula beliau bersama-sama pasangan pencalonannya Lai Ching-te (lima dari kiri) selepas pilihan raya presiden 2020 Taiwan. (Chin Hung-hao)

Selaras dengan pindaan perlembagaan yang diisyiharkan pada bulan Jun 2005, bilangan kerusi di Dewan Perundangan telah dikurangkan menjadi separuh, iaitu daripada 225 kepada 113, manakala tempoh jawatan ahli dewan undangan telah ditambah daripada tiga tahun kepada empat tahun. Menurut sistem pilihan raya ahli dewan undangan yang baharu, setiap daerah pilihan raya boleh memilih hanya satu kerusi. Setiap pengundi membungang dua undi-satu untuk daerah dan satu lagi untuk kerusi umum. Kuasa untuk meratifikasi pindaan perlembagaan kini dilaksanakan oleh rakyat melalui referendum.

Peringkat Kerajaan

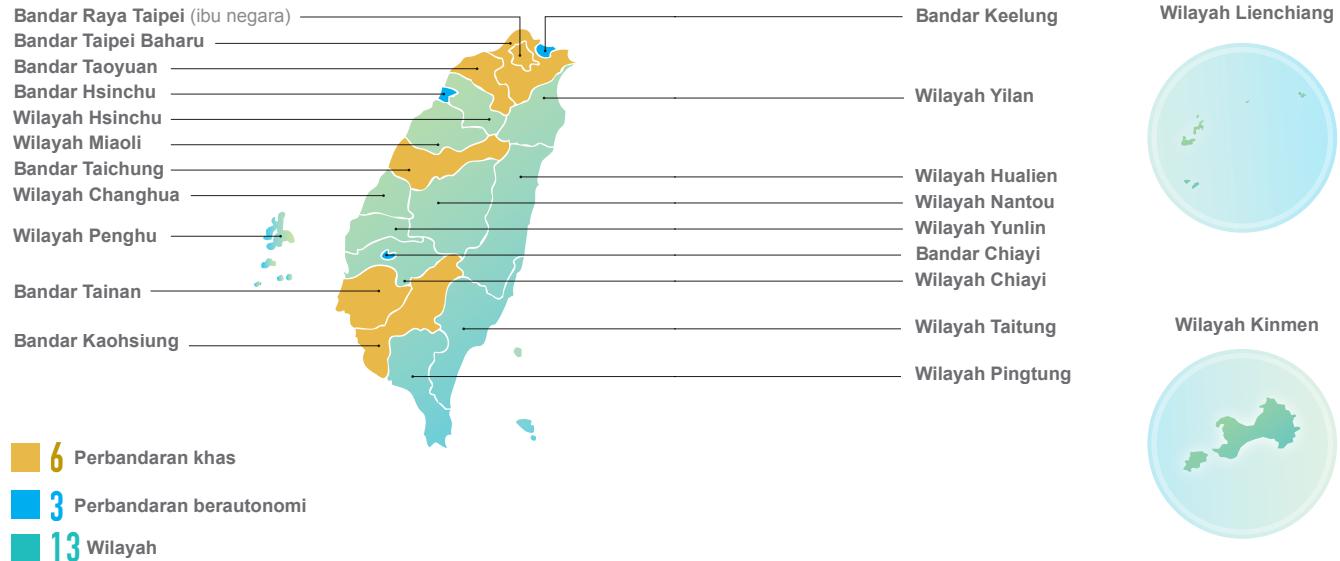
Kerajaan pusat terdiri daripada presiden dan lima cabang utama, atau Dewan (yuan). Pada masa ini, kerajaan tempatan merangkumi enam perbandaran khas, 13 wilayah, dan tiga perbandaran berautonomi dengan status hierarki yang sama dengan wilayah. Sejak tahun 2014, semua ketua dan wakil kerajaan tempatan dipilih secara serentak di bandar dan wilayah di seluruh Taiwan setiap empat tahun. Selain itu, terdapat 198 pekan dan bandar yang ditadbir oleh wilayah, serta 170 daerah—termasuk enam daerah pergunungan yang didiami oleh penduduk peribumi—di perbandaran berautonomi dan khas.

Perbandaran khas ialah entiti pentadbiran peringkat atasan yang berada di bawah bidang kuasa langsung kerajaan pusat. Ia memainkan peranan penting dalam menerajui pembangunan serantau. Status ini

LIMA CABANG KERAJAAN PUSAT

KAWASAN PENTADBIRAN TEMPATAN

memberikannya akses kepada pembiayaan yang lebih besar, peluang penubuhan agensi tambahan dan pengambilan lebih ramai penjawat awam. Enam perbandaran khas tersebut, yang disusun mengikut bilangan penduduk, ialah Bandar Taipei Baharu, Taichung, Kaohsiung, Taipei, Taoyuan dan Tainan.

Presiden dan Perdana Menteri

Presiden dan naib presiden dipilih secara langsung, berkhidmat selama satu penggal (empat tahun) dan boleh dipilih semula untuk satu penggal lagi. Presiden ialah ketua negara dan pemerintah tertinggi angkatan bersenjata, mewakili negara dalam hubungan luar

negeri dan diberi kuasa untuk melantik ketua bagi empat cabang kerajaan, termasuk Perdana Menteri yang berperanan mengetuai Dewan Eksekutif (Kabinet) dan bertanggungjawab menghantar laporan secara tetap kepada Dewan Perundangan (Badan Perundangan). Ketua-ketua kementerian, suruhanjaya dan agensi di bawah Dewan Eksekutif dilantik oleh Perdana Menteri dan membentuk Majlis Dewan Eksekutif. Untuk meningkatkan keberkesanan pentadbiran, Dewan Eksekutif telah disusun semula bagi mengurangkan bilangan organisasi Kabinet daripada 37 kepada 29.

Selepas penyusunan semula yang bermula pada awal tahun 2012, Dewan Eksekutif merangkumi 14 kementerian, tiga majlis, tiga agensi bebas dan empat organisasi lain. Di bawah Perlembagaan Republik China, pelantikan Perdana Menteri oleh Presiden mahupun pelantikan menteri-menteri utama oleh Perdana Menteri tidak memerlukan pengesahan dewan perundangan.

Pelantikan ahli Dewan Kawal Selia dan Dewan Penilaian, serta hakim bagi Dewan Kehakiman oleh Presiden, mesti disahkan oleh Dewan Perundangan. Ahli Dewan Perundangan akan melantik Ketua Dewan, atau speaker, dalam kalangan mereka sendiri.

Parti Politik

Presiden memainkan peranan utama dalam operasi keseluruhan kerajaan Republik China. Istilah "parti pemerintah" pula merujuk kepada parti politik yang menduduki Pejabat Presiden. Wakil Parti Kuomintang

(KMT) memegang jawatan presiden di Taiwan selama lebih lima dekad sebelum Parti Progresif Demokratik (DPP) memenangi pilihan raya presiden pada tahun 2000 dan 2004. KMT berjaya merebut kembali tumpuk pemerintahan pada tahun 2008 dan 2012. DPP sekali lagi memenangi pilihan raya presiden tahun 2016 dan 2020, menandakan peralihan kuasa yang ketiga kalinya sejak demokrasi dilaksanakan di negara ini.

Dalam pilihan raya parliment pada Januari 2020, DPP memenangi 54 peratus kerusi dalam Badan Perundangan (Parlimen), manakala KMT hanya mendapat 34 peratus kerusi. Parti utama lain yang mempunyai kerusi di Badan Perundangan ialah Parti Rakyat Taiwan (TPP), Parti Kuasa Baharu (NPP) dan Parti Bina Negara Taiwan (Taiwan Statebuilding Party).

HAL EHWAL LUAR NEGERI

FAKTA PENTING

Lebih 170 negara dan wilayah memberikan kemudahan tanpa visa, visa pendaratan atau e-visa kepada pemegang pasport Republik China (Taiwan).

Taiwan satu-satunya negara dalam Program Pengecualian Visa A.S. yang tidak mempunyai hubungan diplomatik rasmi dengan Amerika Syarikat.

Republik China sebuah negara berdaulat dan merdeka yang memiliki angkatan pertahanan negara sendiri dan mengendalikan hal ehwal luarnya sendiri. Sebagaimana termaktub dalam Perlembagaan, Republik China berhasrat untuk "memupuk hubungan kejiranan yang baik dengan negara-negara lain, menghormati perjanjian dan Piagam Bangsa-Bangsa Bersatu ... menggalakkan kerjasama antarabangsa, melindungi keadilan antarabangsa dan menjaga keamanan dunia". Objektif utama dasar luar negerinya adalah untuk mengekalkan persekitaran yang memberangsangkan demi pemuliharaan negara dan pembangunan jangka panjang.

Satu kontena bekalan perubatan dimuat naik ke dalam pesawat untuk dihantar ke sekutu Taiwan dan negara-negara berpandangan serupa semasa pandemik koronavirus. (Chen Mei-ling)

Kerajaan komited melaksanakan pendekatan diplomasi yang kukuh bagi mempertingkatkan sokongan kerjasama demi kepentingan bersama. Dasar ini juga ditakrifkan sebagai satu matlamat teguh yang bertujuan untuk membina hubungan mantap dengan sekutu diplomatik dan negara-negara yang berkongsi nilai-nilai kebebasan dan demokrasi yang sama. Melalui pendekatan ini, tumpuan kerja diplomatik negara beralih daripada penyediaan bantuan sehalia kepada dialog dua hala, dengan projek-projek kerjasama dua hala yang menyasarkan pembangunan industri dan pasaran.

Melalui Dasar Baharu Pandang Ke Selatan yang diperkenalkan oleh Presiden Tsai Ing-wen, Taiwan juga berusaha memperluas pertukaran dengan 10 negara ASEAN, 6 negara Asia Selatan, Australia dan New Zealand dari aspek kerjasama ekonomi dan perdagangan, perkembangan bakat, perkongsian sumber dan hubungan antara wilayah. Matlamat jangka panjang adalah untuk membina kerjasama baharu yang berteraskan kepentingan bersama.

Republik China mempunyai hubungan diplomatik dengan 15 negara serta hubungan rapat dengan banyak negara lain seperti Australia, Kanada, negara-negara Kesatuan Eropah, Jepun, New Zealand dan Amerika Syarikat. Presiden Tsai mengadakan lawatan ke negara sekutu diplomatiknya, Kerajaan Eswatini dari

DASAR BAHRU PANDANG KE SELATAN

Kerjasama ekonomi dan perdagangan

Perkembangan bakat

Hubungan antara wilayah

Perkongsian sumber

17-21 April 2018, sempena sambutan kemerdekaan ke-50 negara Afrika itu, ulang tahun keputeraan ke-50 H.M. King Mswati III dan juga hubungan dua hala antara kedua-dua negara selama 50 tahun. Dari 12-20 Ogos tahun yang sama, Presiden Tsai berkunjung ke negara sekutunya Paraguay dan Belize di Amerika Selatan dan Tengah. Semasa lawatan itu, beliau menghadiri majlis pelantikan Presiden Paraguay Mario Abdo Benitez dan mengadakan perbincangan dua hala dengan ketua negara-negara tersebut.

Dalam siri lawatan Oceans of Democracy dari 21-28 Mac 2019, Presiden Tsai berkunjung ke Palau, Nauru dan Kepulauan Marshall. Lawatan ini adalah susulan daripada lawatan pertamanya ke Kepulauan Pasifik, iaitu Kepulauan Marshall, Kepulauan Solomon dan Tuvalu, pada bulan Oktober 2017. Presiden Tsai juga berkunjung ke negara-negara sekutu Taiwan di Caribbean iaitu Haiti, St. Kitts & Nevis, St. Vincent and the Grenadines dan St. Lucia dalam siri lawatan Journey of Freedom, Democracy, Sustainability dari 11-22 Julai. Bersempena lawatan ini, Presiden telah singgah di New York dan Denver, Amerika Syarikat.

Penyertaan Antarabangsa

Taiwan menjadi ahli tetap dalam 38 organisasi antara kerajaan (IGO) dan badan-badan subsidiarinya, termasuk Pertubuhan Perdagangan Dunia (WTO), Kerjasama Ekonomi Asia-Pasifik (APEC), Bank Pembangunan Asia (ADB) dan Bank Pusat Amerika untuk Integrasi Ekonomi (CABEI). Taiwan juga mempunyai status pemerhati atau status lain dalam 20 IGO dan badan-badan subsidiarinya, termasuk Bank Pembangunan antara Bank Amerika (IADB), Bank Eropah untuk Pembinaan Semula dan Pembangunan (EBRD) serta jawatankuasa Organisasi Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (OECD).

Sementara mempertahankan kedaulatan dan maruah negara serta mempertingkatkan kebijakan rakyatnya,

Taiwan juga melibatkan diri dan komited menyumbang dalam komuniti pragmatik dan profesional antarabangsa. Taiwan akan terus bergiat dalam organisasi antara kerajaan dan mekanisme seperti Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO), Pertubuhan Penerangan Awam Antarabangsa (ICAO), Persidangan Rangka Kerja PBB Tentang Perubahan Iklim dan Pertubuhan Polis Jenayah Antarabangsa (Interpol) untuk melindungi kesejahteraan rakyat dan menyumbang kepada pembangunan manusia. Pendekatan terbuka Taiwan ini telah mendapat sokongan padu sekutu diplomatik dan negara-negara lain yang berpandangan serupa.

Sehingga 22 April 2020, 170 negara dan wilayah telah memberikan kemudahan tanpa visa, visa pendaratan atau e-visa kepada pemegang pasport Republik China (Taiwan). Taiwan juga telah menandatangani perjanjian visa melancong sambil bekerja dengan 17 negara.

Hubungan Mantap

Antara 38 negara yang terangkum dalam Program Pengecualian Visa A.S., Taiwan satu-satunya negara yang tidak mempunyai hubungan diplomatik rasmi dengan Amerika Syarikat. Hal ini menunjukkan hubungan kepercayaan yang rapat antara kedua-dua pihak. Akta Perhubungan Taiwan, yang diluluskan oleh Kongres A.S. pada 1979, terus memberikan asas kukuh terhadap kerjasama Taiwan-A.S. tanpa wujudnya hubungan

diplomatik rasmi. Pihak A.S. telah berulang kali membaharuui komitmen keselamatannya dengan Taiwan di bawah TRA dan Six Assurances. Pada 2018, Akta Perjalanan Taiwan diluluskan sebulat suara oleh Kongres A.S. dan dimeterai oleh Presiden A.S. Donald J. Trump. Undang-undang ini menggalakkan lawatan oleh pegawai-pegawai di semua peringkat dari kedua-dua pihak, menandakan sokongan yang kuat untuk Taiwan daripada institusi eksekutif dan perundangan kerajaan A.S. Pada 2020, Akta Inisiatif Perlindungan dan Peningkatan Antarabangsa Sekutu Taiwan (Taiwan Allies International Protection and Enhancement Initiative Act atau TAIPEI Act) diluluskan oleh Kongres A.S. dan ditandatangani oleh Presiden Trump, sekali gus menzhirkan sokongan Amerika Syarikat terhadap perikatan diplomatik Taiwan di seluruh dunia dan penyertaan Taiwan dalam organisasi antarabangsa. Seiring dengan kerjasama yang lebih meluas antara Taiwan dengan Amerika Syarikat, hubungan dua hala kedua-dua negara ini telah berkembang menjadi usaha sama global yang erat.

Republik China dan Holy See menjalin hubungan diplomatik jangka panjang dan mempunyai komitmen yang sama terhadap kebebasan beragama dan bantuan kemanusiaan. Selaras dengan nilai-nilai sejagat seperti keamanan, kebebasan, demokrasi dan hak kemanusiaan, Taiwan akan terus menjadi rakan kongsi penting Holy See

dan negara-negara lain dalam usaha menyebarkan kasih sayang, kebijakan dan keamanan dunia.

Dengan berkongsi nilai-nilai umum seperti demokrasi, kebebasan dan kedaulatan undang-undang, Taiwan dan Kesatuan Eropah (EU), bersama negara-negara Eropah yang lain telah memperluaskan kerjasama dan pertukaran dalam pelbagai bidang. Contohnya, hubungan ekonomi dan perdagangan antara Taiwan dengan EU adalah stabil dan erat. EU ialah rakan dagang Taiwan yang kelima terbesar dan sumber pelaburan asing terbesar. Kerjasama kedua-dua pihak ini kian meningkat dalam sektor-sektor berpotensi besar seperti tenaga hijau, teknologi baharu dan transformasi digital. Taiwan dan EU juga terus mengembangkan kerjasama dalam bidang hak asasi manusia. Melalui Rundingan Hak Asasi Manusia Taiwan-EU yang dijalankan setiap tahun, kedua-dua pihak giat membincangkan isu kepentingan bersama termasuk kesamaan jantina, hak LGBTI dan hak pekerja migran.

Pada 10 April 2013, Taiwan menandatangani perjanjian perikanan dengan Jepun selepas 17 sesi rundingan sejak 1996. Perjanjian ini memperluaskan kawasan penangkapan ikan oleh nelayan Taiwan ke perairan sekitar Kepulauan Diaoyutai di Laut China Timur. Hubungan erat kedua-dua negara diperkuuh dengan penamaan semula pejabat perwakilan Jepun di Taiwan daripada Persatuan

Pertukaran Jepun kepada Persatuan Pertukaran Jepun-Taiwan pada Januari 2017, dan juga Persatuan Perhubungan Asia Timur kepada Persatuan Hubungan Taiwan-Jepun pada Mei 2017.

Taiwan dan Jepun mengadakan mesyuarat tahunan keempat mengenai hal ehwal maritim di Tokyo pada 2 Disember 2019. Dirasmikan mengikut mekanisme dialog kerjasama marin yang disusun pada 2016, forum ini menerokai peluang kerjasama dalam pelbagai bidang seperti perikanan dan penyelidikan.

Pada November 2015, Taiwan dan Filipina menandatangani Perjanjian Mengenai Fasilitasi Kerjasama Penguatkuasaan Undang-Undang Perikanan untuk melindungi keselamatan nelayan kedua-dua pihak.

Pada 19 Julai 2016, Presiden Tsai mengemukakan empat prinsip dan lima tindakan berkaitan dengan isu-isu Laut China Selatan. Empat prinsip ialah: Pertama, pertikaian di Laut China Selatan harus diselesaikan dengan aman mengikut undang-undang antarabangsa dan undang-undang laut, termasuk Konvensyen PBB mengenai Hukum Laut. Kedua, Taiwan harus terlibat dalam mekanisme pelbagai hala yang bertujuan untuk menyelesaikan pertikaian. Ketiga, negara-negara terbabit berkewajipan untuk melindungi kebebasan navigasi dan laluan udara

di rantau ini. Akhir sekali, pertikaian perlu diselesaikan dengan mengetepikan perbezaan dan mempromosikan pembangunan bersama. Melalui rundingan yang dijalankan berdasarkan prinsip kesaksamaan, Taiwan bersedia untuk bekerjasama dengan semua negara terbabit bagi meningkatkan keamanan dan kestabilan di Laut China Selatan, dan bersama-sama memulihara dan membangunkan sumber-sumber di rantau ini. Lima tindakan yang dikemukakan ialah: melindungi hak penangkapan ikan nelayan tempatan, mengambil bahagian dalam rundingan pelbagai hala, menggalakkan kerjasama saintifik, memperkuuh tindak balas kemanusiaan dan melahirkan pakar dalam undang-undang laut.

Kerajaan sedang berusaha untuk mengubah Pulau Taiping di Kepulauan Nansha (Spratly) menjadi pangkalan bantuan kemanusiaan dan bekalan di Laut China Selatan. Sejak mengambil alih tanggungjawab pada 2000 untuk mengekalkan kehadiran kerajaan di Pulau Taiping serta Kepulauan Dongsha (Pratas), Pentadbiran Pengawal Pantai (CGA) di bawah Majlis Hal Ehwal Lautan Peringkat Kabinet terus menjalankan misi bantuan bencana dan kemanusiaan serta membantu orang dari dalam dan luar negara. CGA komited menguatkan kerjasama dengan rakan institusinya di negara-negara jiran, sejajar dengan dasar kerajaan

untuk bekerjasama dengan semua pihak berkaitan demi meningkatkan keamanan dan kestabilan di Laut China Selatan.

Dengan keluasan 0.51 kilometer persegi, Pulau Taiping mampu mengekalkan penempatan manusia dan pembangunan ekonominya sendiri. Ia juga memenuhi kriteria pulau yang ditakrifkan dalam Artikel 121 UNCLOS, yang memberi Republik China hak penuh berkaitan dengan perairan wilayah, zon bersebelahan, zon ekonomi eksklusif 200 batu nautika dan pelantar benua di bawah UNCLOS.

Kerjasama Menang-Menang

Sebagai warga model masyarakat global, Taiwan akan terus mempromosikan bantuan kemanusiaan dan langkah kawalan penyakit sementara menyumbang secara aktif dalam inisiatif antarabangsa untuk menangani perubahan iklim, keganasan dan jenayah transnasional. Pada masa hadapan, Taiwan akan menjalin kerjasama yang berkekalan dengan negara sekutu dan negara-negara berpandangan serupa bagi menggalakkan interaksi kerajaan, pelaburan perniagaan dan pertukaran penduduk, serta bekerjasama dengan rakan-rakannya di seluruh dunia bagi menegakkan dan menggalakkan nilai-nilai sejagat seperti keamanan, kebebasan, demokrasi dan hak kemanusiaan.

Reaksi Taiwan terhadap pandemik koronavirus dengan melakukan kuarantine wajib, pengesanan kontak berteknologi tinggi dan perkongsian maklumat yang telus, kini dikenali di seluruh dunia sebagai Model Taiwan. Kejayaan ini telah membuka peluang kepada Taiwan untuk bekerjasama rapat dengan sekutunya dalam pembangunan dan kajian vaksin koronavirus melalui Academia Sinica – institusi penyelidikan terkemuka di negara ini – dan berkongsi pelitup muka pembedahan, termometer dahi, sarung tangan, gogol keselamatan, gaun, kit ujian pantas dan peralatan lain. Perjanjian dengan negara-negara di seluruh dunia berkaitan sumbangsana dan pertukaran barang perubatan penting tersebut telah menerima liputan media yang meluas, seterusnya menarik minat lebih ramai penyokong dari luar negara.

Perubahan dalam masyarakat, liberalisasi ekonomi dan transformasi demokratik di Taiwan telah mewujudkan persekitaran yang ideal untuk sektor swasta, manakala pertubuhan bukan kerajaan (NGO) juga telah mula berkembang pesat. Masyarakat sivil kini memainkan peranan utama dalam memastikan tadbir urus yang baik dan membolehkan Taiwan melebarkan pengaruhnya di arena antarabangsa. NGO juga telah meningkatkan reputasi Taiwan melalui penglibatan dalam pelbagai projek kerjasama antarabangsa yang sejajar dengan Matlamat Pembangunan Mampan PBB.

HUBUNGAN RENTAS SELAT

FAKTA PENTING

Pada Disember 1987, Taiwan menarik balik larangan berkunjung ke China bagi warganya yang mempunyai saudara-mara di sana.

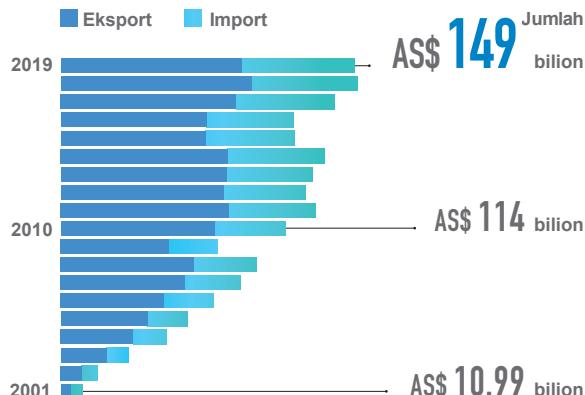
Kelonggaran sekatan ke atas pelancong Taiwan yang melawat China berkuat kuasa pada Disember 2008 dengan adanya penerbangan terus.

Sejak pemindahan kerajaan pada 1949, Taiwan telah menjalankan kuasa pentadbirannya ke atas pulau utama Taiwan, Kepulauan Penghu, Kepulauan Kinmen, Kepulauan Matsu dan beberapa pulau yang lebih kecil, manakala China terus berada di bawah kawalan pihak berkuasa di Beijing. Sejajar dengan perkembangan proses demokrasi yang pesat di Taiwan pada akhir tahun 1980-an, banyak sekatan berkaitan pertukaran sivil dengan China telah ditarik balik. Kini Taiwan merupakan salah satu pelabur terbesar di China. Antara tahun 1991 hingga akhir bulan Mac 2020, sebanyak 44,056 pelaburan yang kesemuanya berjumlah AS\$188.5 bilion telah diluluskan di China. Pada 2019, nilai perdagangan dua hala rentas selat merekodkan jumlah AS\$149.2 bilion. Pada tahun yang sama, pelancong dari China telah membuat 2.68 juta kunjungan ke Taiwan.

Sebuah pesawat milik Shanghai Airlines yang berpangkalan di China sedang mendarat di Lapangan Terbang Songshan Taipei. Banyak penerbangan rentas selat dijadualkan sejak 2009. (Chin Hung-hao)

PERDAGANGAN RENTAS SELAT

Sumber: Pentadbiran Kastam, Kementerian Kewangan

Pada Jun 2008, rundingan antara Yayasan Pertukaran Selat (institusi separa rasmi) dari Taiwan dan Persatuan Hubungan Rentas Selat Taiwan dari China telah berlangsung selepas tertangguh selama 10 tahun. Menjelang Ogos 2015, 11 sesi rundingan telah diadakan secara bergilir-gilir di kedua-dua negara selat, yang menghasilkan 23 perjanjian rasmi, antaranya 21 perjanjian telah berkuat kuasa, dan dua konsensus. Antara persetujuan paling penting ialah Perjanjian Rangka Kerja Kerjasama Ekonomi Rentas Selat (ECFA) yang dimeterai pada Jun 2010, yang bertujuan untuk menyelaraskan hubungan perdagangan dan ekonomi antara Taiwan dengan China.

Keamanan dan Kestabilan

Bagi merangsang pembaharuan domestik yang menyeluruh, Taiwan memerlukan persekitaran luar yang aman dan stabil, terutamanya dari aspek hubungannya dengan China. Sejak memegang tumpuk pemerintahan negara pada 20 Mei 2016 dan berikutnya pemilihan semula beliau pada 2020, Presiden Tsai Ing-wen telah berusaha untuk membina hubungan rentas selat yang konsisten, dapat diramal dan mampan berlandaskan situasi semasa dan asas politik sedia ada.

Kerajaan Taiwan mempunyai pendirian yang kukuh dalam mempertahankan status quo rentas selat. Ini adalah janji Taiwan terhadap rantau ini dan juga seluruh dunia. Keamanan, kemakmuran dan pembangunan di Asia adalah tanggungjawab bersama setiap negara dalam rantau ini. Oleh itu, isu rentas selat berkait secara langsung dengan keamanan serantau. Taiwan akan menunaikan tanggungjawabnya untuk menjaga keselamatan serantau dengan memperluas muhibah dan mengekalkan hubungan rentas selat yang stabil, konsisten dan boleh diramal.

Dalam tahun-tahun kebelakangan ini, China telah mengambil beberapa tindakan termasuk menetapkan prasyarat politik untuk pertukaran rentas selat, menggantung interaksi rasmi secara unilateral, dan terus mengenakan penindasan politik dan ugutan ketenteraan terhadap Taiwan. Pada 2 Januari 2019, China mengesyorkan model "satu negara, dua sistem" untuk Taiwan yang secara tidak langsung boleh menjelaskan

keamanan dan kestabilan serantau. Dalam menghadapi agenda politik China yang kian agresif, President Tsai telah mengemukakan garis panduan 11 Mac 2019 yang bertujuan mengukuhkan langkah keselamatan negara, melindungi kedaulatan negara dan memastikan agar generasi masing kini dan akan datang berhak menentukan masa depan Taiwan. Dewan Perundangan juga telah meluluskan Akta Anti-Penyusupan yang berkuat kuasa pada 15 Jan 2020 bagi mengelakkan gangguan dalam proses politik negara oleh kuasa luar yang berniat jahat.

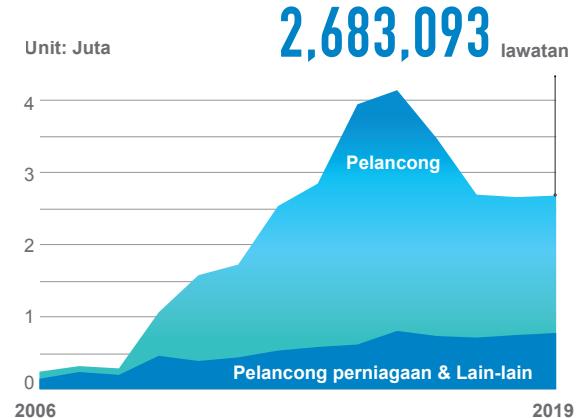
Kerajaan Taiwan juga bertindak aktif untuk menggesa pindaan pada Akta yang Mentadbir Hubungan Rakyat Taiwan dan Tanah Besar China. Undang-undang yang telah diluluskan setakat ini telah menetapkan mekanisme pengawasan demokratik untuk perjanjian politik rentas selat di bawah Artikel 5-3; pengurusan yang dipertingkatkan bagi perjalanan penjawat awam ke China di bawah Artikel 9, 9-3 dan 91; dan pelarasan denda untuk pelaburan China yang tidak dibenarkan bagi mencerminkan keseriusan pelanggaran di bawah Artikel 93-1.

Pendekatan Konsisten

Kerajaan akan terus mengendalikan hubungan rentas selat berdasarkan Perlembagaan Republik China, Akta yang Mentadbir Hubungan Rakyat Taiwan dan Tanah Besar China, dan hasrat rakyat Taiwan sendiri.

Kerajaan juga menyeru pihak berkuasa di China untuk menerima hakikat tentang kewujudan Republik China (Taiwan) dan bahawa penduduk Taiwan mempunyai kepercayaan kukuh terhadap sistem demokrasi. China digalakkan supaya menyahut seruan President Tsai terhadap "keamanan, kesamaan, demokrasi dan dialog" bagi menjalin interaksi positif yang dapat memanfaatkan rakyat di kedua-dua belah Selat Taiwan. Akhir sekali, Kerajaan Taiwan akan terus mempergiat kerjasama dengan A.S., Jepun dan negara-negara lain yang berpandangan serupa bagi menentang ancaman China terhadap Taiwan, mengekalkan keamanan, kestabilan dan kemakmuran serantau, serta melindungi kepentingan negara.

— PELAWAT DARI CHINA KE TAIWAN —

Sumber: Agensi Imigresen Negara, Kementerian Dalam Negeri

EKONOMI

FAKTA PENTING

Taiwan ialah pengekspor barang dagangan ke-17 terbesar di dunia pada tahun 2019.

Di bawah Dasar Baharu Pandang Ke Selatan, Taiwan mengeratkan hubungan dengan 10 anggota Persatuan Negara-negara Asia Tenggara, 6 negara Asia Selatan, Australia dan New Zealand.

Taiwan memainkan peranan penting dalam ekonomi global. Ia merupakan pemain utama dalam industri teknologi maklumat dan komunikasi dunia, selain dikenali sebagai pembekal utama barang merentasi seluruh spektrum perindustrian.

Menurut Pertubuhan Perdagangan Dunia, Taiwan ialah pengekspor ke-17 terbesar dan pengimport ke-17 terbesar barang dagangan pada 2019. Ia juga salah satu pemegang terbesar rizab pertukaran asing pada Disember 2019. Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) per kapita Taiwan mencatatkan AS\$25,909 pada 2019. KDNK nominal Taiwan pula hampir menyamai Switzerland dan Poland, manakala KDNK per kapita Taiwan yang

Pelajar India dari Universiti WuFeng di selatan Wilayah Chiayi Taiwan menjalani latihan industri di sebuah kilang kendalian Bandar Chiayi yang berpusat di Far East Machinery Co. (Chin Hung-hao)

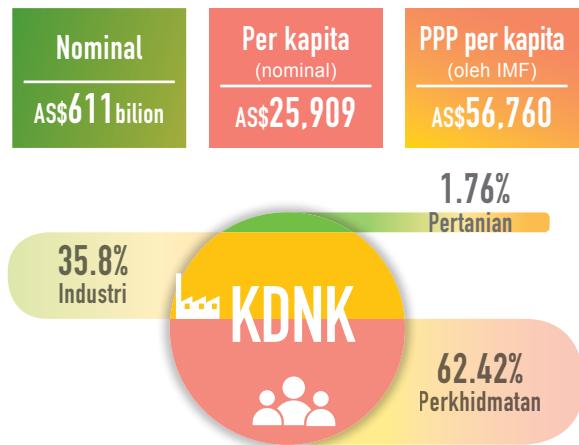
diungkapkan sebagai pariti kuasa beli adalah sama dengan KDNK per kapita Sweden dan Denmark, malah lebih tinggi berbanding Jepun dan Korea Selatan.

Pertumbuhan Perdagangan

Selepas berjaya mengharungi krisis kewangan global pada 2009, ekonomi Taiwan yang berorientasikan eksport sekali lagi menghadapi ancaman pada 2015, kebanyakannya didorong oleh permintaan global yang lemah terhadap produk elektronik pengguna, ditambah pula dengan kejatuhan harga minyak mentah. Ekonomi Taiwan hanya meningkat sebanyak 1.47 peratus manakala jumlah keseluruhan perdagangannya merosot

sebanyak 13.3 peratus pada 2015. Walau bagaimanapun, situasi ini beransur pulih sejak 2016, dengan statistik menunjukkan pada 2019, keseluruhan eksport menurun sebanyak 1.44 peratus dan import pula meningkat 0.32 peratus, manakala ekonominya berkembang sebanyak 2.71 peratus. Walaupun pertumbuhannya sederhana disebabkan oleh impak perang perdagangan AS-China, pengeluaran domestik yang berkembang hasil dorongan penempatan semula syarikat pembuatan telah membantu mengimbangi impak tersebut. Pertumbuhan kian pulih pada Januari dan Februari 2020, dengan eksport dan import masing-masing meningkat 6.4 peratus dan 5.3 peratus dan nilai dagangan keseluruhan meningkat 5.9 peratus tahun ke tahun.

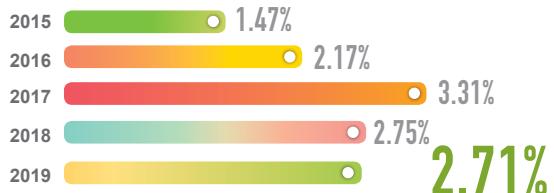
FAKTA RINGKAS KDNK (2019)

Kaji selidik tahunan ekonomi dunia, termasuk yang dijalankan oleh Forum Ekonomi Dunia, Perisikan Risiko Persekutuan Perniagaan dan Unit Perisikan Ekonomi, telah meletakkan Taiwan dalam kalangan negara terbaik tahun demi tahun dari aspek pertumbuhan jangka panjang dan pembangunan teknologi. Keputusan kaji selidik 2019-2020 juga memberikan hasil yang serupa (rujuk jadual "Senarai Kedudukan mengikut Kaji Selidik Global, halaman 58-59).

Pada Julai 2013, Taiwan menandatangani perjanjian kerjasama ekonomi dengan New Zealand, iaitu perjanjian pertama Taiwan dengan negara anggota Organisasi Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (OECD). Pada November tahun yang sama, perjanjian ekonomi turut

KADAR PERTUMBUHAN EKONOMI

Sumber: Direktorat-Jeneral Belanjawan, Perakaunan dan Statistik

ditandatangani dengan Singapura, iaitu perjanjian pertama Taiwan dengan rakan perdagangannya di Asia Tenggara. Kedua-dua perjanjian tersebut meliputi aspek-aspek yang melangkaui keperluan Pertubuhan Perdagangan Dunia (WTO).

Taiwan, bersama-sama Indonesia dan India, juga telah melengkapkan penyelidikan mengenai kebolehlaksanaan perjanjian kerjasama ekonomi. Keputusannya diumumkan di Jakarta pada Disember 2012 dan di New Delhi pada September 2013. Perkembangan dalam aktiviti perniagaan, contohnya perjanjian ekonomi dengan New Zealand dan Singapura serta perjanjian kerjasama ekonomi (ECA), dijangka memudahkan penyertaan Taiwan dalam blok integrasi ekonomi serantau seperti Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik (CPTPP) dan Perkongsian Ekonomi Komprehensif Serantau (RCEP).

Pendekatan Pembangunan

Sejak Mei 2016, Taiwan telah melaksanakan Model Baharu bagi Pembangunan Ekonomi yang bertujuan merangsang pertumbuhan negara dengan menggalakkan inovasi, meningkatkan peluang pekerjaan dan memastikan pengagihan manfaat ekonomi secara saksama. Di bawah model ini, Taiwan berusaha mengukuhkan hubungan global dan serantau menerusi inisiatif seperti Dasar Baharu Pandang ke Selatan, yang bertujuan mempelbagaikan pasaran antarabangsa negara dengan meluaskan hubungannya dengan negara-negara anggota ASEAN dan Asia Selatan, Australia serta New Zealand. Taiwan akan terus memantau pembangunan integrasi ekonomi serantau dan memanfaatkan segala peluang penyertaan yang tersedia.

STATUS TERKINI DASAR BAHRU PANDANG KE SELATAN

PROFIL PERDAGANGAN DAN PELABURAN (2019)

Jumlah perdagangan: AS\$614.9 bilion

Eksport: AS\$329.2 bilion

Import: AS\$285.7 bilion

Imbangan perdagangan: lebihan AS\$43.5 bilion

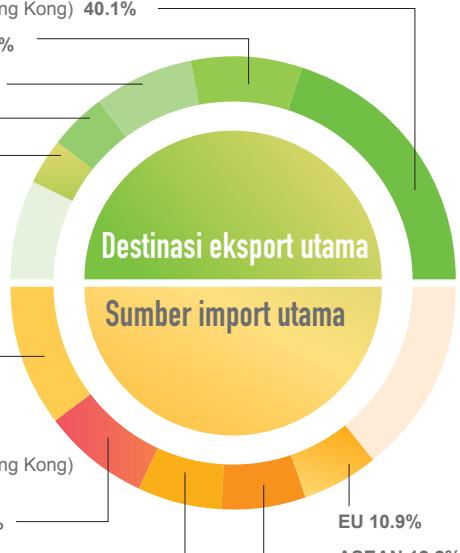
China
(termasuk Hong Kong) 40.1%

ASEAN 16.4%

A.S. 14.1%

EU 8.4%

Jepun 7.1%

China
(termasuk Hong Kong)
20.5%

Jepun 15.4%

A.S. 12.2%

Rizab pertukaran asing: AS\$478.1 bilion

(Sehingga Disember 2019)

Pelaburan keluar berdaftar: AS\$6.85 bilion

- Lima destinasi utama

Wilayah British di Kepulauan Caribbean	AS\$1.31 bilion
Vietnam	AS\$915 juta
Singapura	AS\$636 juta
Luxembourg	AS\$604 juta
A.S.	AS\$561 juta

Pelaburan masuk berdaftar: AS\$11.2 bilion

- Lima sumber utama

Wilayah British di Kepulauan Caribbean	AS\$3.12 bilion
Belanda	AS\$2.29 bilion
Jepun	AS\$1.27 bilion
Australia	AS\$714 juta
Hong Kong	AS\$647 juta

Untuk meningkatkan pelaburan domestik dan daya saing negara di peringkat global, Model Baharu bagi Pembangunan Ekonomi tertumpu pada usaha mempromosikan Pelan Inovasi Industri 5+2. Ia melibatkan lima sektor baru yang pesat berkembang, iaitu sektor bioteknologi dan farmaseutikal, tenaga hijau, pertahanan negara, jentera pintar dan Aplikasi Internet, serta dua konsep teras: ekonomi

pusingan dan paradigma baharu dalam pembangunan pertanian. Inisiatif ini juga merangkumi pelan pembangunan Lembah Silikon Asia di Bandar Taoyuan, bahagian utara Taiwan, yang bertujuan untuk membangunkan pemacu utama bagi pertumbuhan masa hadapan.

Bagi memenuhi keperluan infrastruktur negara dalam tempoh 30 tahun akan datang, kerajaan juga mempromosikan Program Pembangunan Infrastruktur Pandang ke Hadapan. Program ini merangkumi lapan elemen utama: pembangunan landasan kereta api, infrastruktur digital, persekitaran akuatik, keselamatan makanan, tenaga hijau, pembangunan bandar-desa, meningkatkan kadar kelahiran dan kemudahan penjagaan kanak-kanak, memupuk bakat dan meningkatkan peluang pekerjaan.

SENARAI KEDUDUKAN MENGIKUT KAJI SELIDIK GLOBAL

Tajuk Kaji Selidik (Tarikh Penerbitan)	Kedudukan	Bilangan Negara Yang Terlibat	Institusi Yang Menjalankan Kaji Selidik
Papan Skor Daya Saing Global (Mei 2019)	16	63	Institut Antarabangsa untuk Pembangunan Pengurusan (International Institute for Management Development)
Iklim Pelaburan (Disember 2019)	4	50	Perisikan Risiko Persekutaran Perniagaan (Business Environment Risk Intelligence)
Indeks Kesediaan Rangkaian 2019 (Disember 2019)	26	122	Institut Portulans
Indeks Kebebasan Ekonomi (Mac 2020)	11	180	Yayasan Warisan & Jurnal Wall Street (Heritage Foundation & The Wall Street Journal)
Kemudahan Menjalankan Perniagaan (Oktober 2019)	15	190	Bank Dunia
Indeks Daya Saing Global 2019 (October 2019)	12	141	Forum Ekonomi Dunia

Dalam usaha memajukan industri inovatif, kerajaan juga komited dengan inisiatif melindungi alam sekitar. Berlandaskan objektif ini, model ekonomi baharu berusaha untuk menyepakat sepenuhnya penstruktur semula industri, rancangan penggunaan tanah negara dan strategi pertumbuhan wilayah bagi memupuk pembangunan mampan di samping menggalakkan penggunaan sumber tenaga hijau.

Melalui pendekatan ini, kerajaan menyasarkan untuk menaikkan kadar gaji serta meningkatkan pembangunan wilayah sementara mengurangkan impak ekonomi berikutan pandemik COVID-19 dan perang perdagangan AS-China yang berpanjangan. Langkah-langkah yang diambil diharap dapat meningkatkan daya saing industri dan seterusnya meningkatkan ekonomi Taiwan pada 2020.

SAINS DAN TEKNOLOGI

FAKTA PENTING

Taiwan salah sebuah negara pengeluar produk teknologi maklumat dan komunikasi yang terkemuka di dunia.

Forum Ekonomi Dunia meletakkan Taiwan pada tangga ke-12 daripada 141 negara dalam Laporan Daya Saing Global yang diumumkan pada Oktober 2019.

Pada April 2014, Majlis Sains Negara—agensi kerajaan yang memegang mandat untuk memajukan pembangunan sains dan teknologi, menyokong penyelidikan akademik dan mempromosikan tiga taman sains negara—telah disusun semula dan dinamakan sebagai Kementerian Sains dan Teknologi (MOST). Selain meneruskan usaha dan program inovatif yang terdahulu, struktur organisasi baharu MOST ini berhasrat untuk menekankan penyelidikan akademik dalam bidang yang berkaitan dengan keperluan industri kerana Taiwan bergantung pada inovasi sains dan teknologi sebagai pemacu utama pertumbuhan ekonomi dan kemajuan negara.

Kejayaan syarikat-syarikat berteknologi tinggi di Taiwan sebahagian besarnya didorong oleh peruntukan dana kerajaan

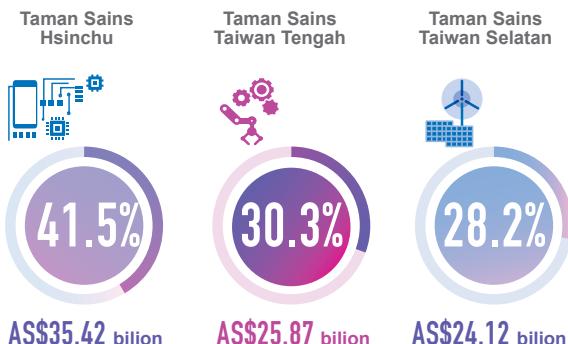
Seorang pengunjung mengagumi gambar bunga resolusi tinggi di Pameran Flora Dunia Taichung di bahagian tengah metropolis Taiwan.
(Chin Hung-hao)

yang besar bagi pembangunan industri sains gunaan. Berbekalkan sokongan pihak kerajaan, Institut Penyelidikan Teknologi Industri (ITRI), Makmal Penyelidikan Gunaan Negara dan juga Institut Industri Maklumat memainkan peranan penting dalam melonjakkan reputasi negara sebagai penjana teknologi dengan menggiatkan penyelidikan, menyokong aktiviti penyelidikan & pembangunan sektor swasta serta meneroka teknologi baharu.

Sokongan Inovasi

Kehebatan inovatif ITRI terbukti dengan pencapaian luar biasa dalam 12 tahun kebelakangan ini. Institut ini telah memenangi sejumlah 41 Anugerah Penyelidikan &

JUMLAH PENDAPATAN SYARIKAT DI TIGA TAMAN SAINS UTAMA TAIWAN (2019)

Sumber: Kementerian Sains dan Teknologi

NILAI PENGETAHUAN & SAHAM PASARAN GLOBAL UNTUK PERKHIDMATAN & PRODUK BUATAN TAIWAN (2019)

No. 1 Seluruh Dunia

Kategori	Nilai Pengeluaran	Kuantiti	Saham Pasaran Global
	(AS\$ juta)		(%)
Pembuatan litar bersepadu tersuai	40,352		71.43
Ujian & pembungkusan litar bersepadu	13,973		48.7
Klorela		903 tan	45.12
Basikal mewah		1,979,000	28.6
Wafer silikon	2,312		20.96

No. 2 Seluruh Dunia

Peranti navigasi mudah alih	576	41.71
Substrat litar bersepadu	2,425	23.3
Panel TFT-LCD saiz kecil & sederhana	7,562	20.17
Rekaan litar bersepadu	22,072	18.74
Kerajang tembaga gred elektronik	73.78 juta meter persegi	14.8
Papan litar bercetak	7,493	10.97

Sumber: Projek Perkhidmatan Perisikan Industri & Teknologi, Kementerian Hal Ehwal Ekonomi

SENARAI KEDUDUKAN MENGIKUT KAJI SELIDIK GLOBAL

Tajuk Kaji Selidik (Tarikh Penerbitan)	Kedudukan (kategori)	Bilangan Negara Yang Terlibat	Institusi Yang Menjalankan Kaji Selidik
Laporan Daya Saing Global 2019 (Okttober 2019)	4 (keupayaan inovasi)	141	Forum Ekonomi Dunia
Daya Saing Global 2019 (Mei 2019)	13 (infrastruktur teknologi) 8 (infrastruktur saintifik)	63	Institut Antarabangsa untuk Pembangunan Pengurusan

Pembangunan 100 yang sangat berprestij, dianugerahkan oleh Majalah Penyelidikan & Pembangunan berpangkalan di AS, selain dinobatkan sebagai Derwent Top 100 Global Innovator untuk tahun ketiga berturut-turut. Institut ini menggalas peranan penting dalam melahirkan beberapa buah syarikat yang terus mencatat kedudukan kukuh di pasaran global, termasuk Taiwan Semiconductor Manufacturing Co. dan United Microelectronics Corp., yang merupakan antara pengeluar cip litar bersepadau tersuai yang unggul di dunia.

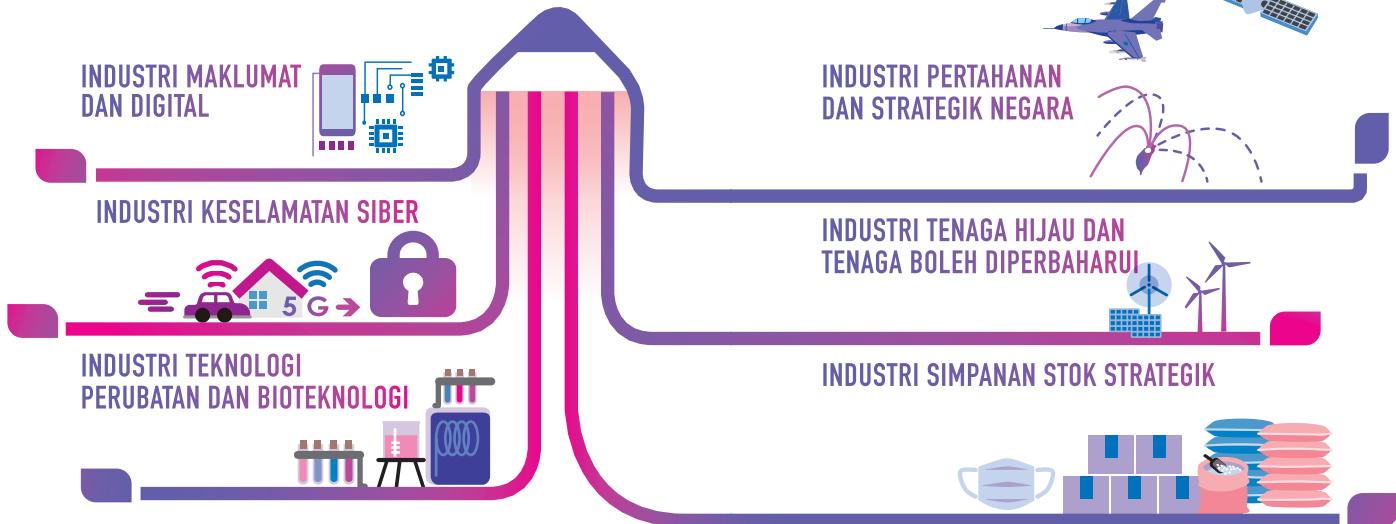
Menempatkan lapan pusat penyelidikan kebangsaan yang merangkumi empat bidang utama, iaitu bumi dan persekitaran, teknologi maklumat dan komunikasi, teknologi bioperubatan dan dasar-dasar teknologi, misi NARLabs adalah untuk membina platform penyelidikan & pembangunan, menyokong penyelidikan akademik, mempromosikan sains dan teknologi sempadan dan mendorong perkembangan tenaga kerja teknologi tinggi. Satelit FORMOSAT-5 NARLabs telah menyediakan imej pengesan jauh kepada 35 operasi bantuan bencana di dalam dan luar negara sejak dilancarkan pada 2017, yang memperjelaskan lagi matlamat organisasi untuk mencapai

kecemerlangan global menerusi impak teknologi tempatan. Hasil penyelidikannya juga telah menerima enam anugerah Outstanding S&T Contribution Awards daripada Dewan Eksekutif sebagai penghargaan atas sumbangan besar kepada masyarakat.

Objektif Institut Industri Maklumat adalah meningkatkan daya saing global Taiwan dengan menyediakan platform bagi transformasi digital. Institut ini menjalankan aktiviti penyelidikan & pembangunan berkaitan produk dan aplikasi teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) yang inovatif. Ia juga memainkan peranan penting dalam pembangunan ICT sektor awam dan swasta dengan menggalas tanggungjawab sebagai badan pemikir dalam penggubalan dasar dan menyokong pembangunan bakat. Sepanjang tiga dekad yang lalu, lebih 480,000 orang pakar telah menerima latihan melalui institut ini.

Ekosistem teknologi Taiwan menyediakan persekitaran yang ideal untuk pelabur global yang ingin membina reputasi di Asia. Taiwan memiliki syarikat modal teroka tempatan, pembekal perkhidmatan kejuruteraan dan pemaju teknologi dengan pengalaman kerjasama yang

ENAM INDUSTRI STRATEGIK UTAMA PRESIDEN TSAI ING-WEN

luas dalam aktiviti penyelidikan & pembangunan yang canggih. Kesemuanya tertumpu di Arena Teknologi Taiwan, sebuah pusat baharu untuk pembangunan inovasi dan pembukaan syarikat permulaan yang menarik minat usahawan muda dari seluruh dunia. Dengan menggandingkan program pemecut, syarikat modal teroka dan perusahaan, Arena Teknologi Taiwan menjadi platform untuk pertukaran global dan penyemaian bakat. Pusat ini dianggarkan mampu menghasilkan 100 buah syarikat permulaan setiap tahun, melahirkan 2,000

usahawan dan merancakkan aliran pelaburan.

Komitmen sektor awam dan swasta selama bertahun-tahun lamanya dalam membangunkan kepakaran teknologi kini membawa hasil apabila taman sains Taiwan menjadi tumpuan syarikat yang ingin memburu kecemerlangan dalam bidang bioteknologi, pengkomputeran peribadi dan periferal, litar bersepadu, nanoteknologi, optoelektronik, jentera kejutuan dan telekomunikasi.

PENDIDIKAN

FAKTA PENTING

Taiwan telah melaksanakan sistem pendidikan asas selama 12 tahun sejak 2014.

Terdapat 152 buah universiti, kolej dan maktab rendah di Taiwan.

Pendidikan ialah komponen penting dalam penggubalan dasar kerajaan dan melibatkan sebahagian besar peruntukan belanjawan negara. Dengan penekanan yang lebih tinggi dalam pendidikan tinggi, graduan kolej teknik atau universiti merangkumi 46.5 peratus daripada penduduk Taiwan berumur 15 tahun ke atas, iaitu 9.4 peratus lebih tinggi berbanding dekad lalu.

Bagi menawarkan peluang yang lebih meluas kepada pelajar, Kementerian Pendidikan telah memperkenalkan pendidikan asas 12 tahun untuk dilaksanakan dalam sistem pendidikan wajib 9 tahun sejak 2014. Setiap tahun, dalam pertandingan seperti Olimpiad Sains Antarabangsa, pelajar muda dari Taiwan meraih kemenangan cemerlang dalam

Aktiviti ko-kurikulum memainkan peranan yang semakin penting dalam sistem pendidikan Taiwan. (Pang Chia-shan)

mata pelajaran biologi, kimia, sains bumi, matematik, sains maklumat dan fizik. Kepakaran tenaga kerja di Taiwan telah banyak membantu meningkatkan kemakmuran ekonomi dan kualiti kehidupan.

Pada 2013, Kementerian Pendidikan telah mengambil alih peranan Majlis Hal Ehwal Sukan dalam usaha kerajaan untuk menggalakkan sukan untuk semua. Taipei telah menjadi tuan rumah Universiade Musim Panas 2017, salah satu pertandingan sukan terbesar yang diadakan di Taiwan.

Program Biasiswa

Biasiswa daripada kerajaan dan universiti disediakan untuk pelajar antarabangsa. Sebagai contoh, Program Biasiswa Taiwan menawarkan dana kepada pelajar yang ingin meneruskan pengajian peringkat ijazah sarjana muda atau ijazah dalam pelbagai bidang. Pemohon yang berminat boleh menghubungi kedutaan dan pejabat perwakilan negara masing-masing atau melayari laman web Kementerian Pendidikan di: www.edu.tw.

Bagi menggalakkan pelajar antarabangsa mempelajari bahasa Mandarin di Taiwan, Kementerian Pendidikan telah memperkenalkan Biasiswa Pengayaan Huayu. Selain membolehkan pelajar asing menghadiri kursus bahasa Mandarin di pusat latihan tertentu dalam negara, program ini juga mampu meningkatkan kesedaran dan pemahaman mengenai budaya dan masyarakat Taiwan di peringkat antarabangsa.

Senarai pusat latihan bahasa Mandarin dan maklumat tentang pembelajaran bahasa ini di Taiwan boleh didapati di laman web Kementerian Pendidikan, Study in Taiwan (www.studyintaiwan.org) dan Pejabat Pendidikan Bahasa Mandarin Global (ogme.edu.tw).

FAKTA RINGKAS

Kadar celik huruf (15 tahun ke atas): **99%**

(2019)

Peruntukan untuk pendidikan, sains dan kebudayaan:

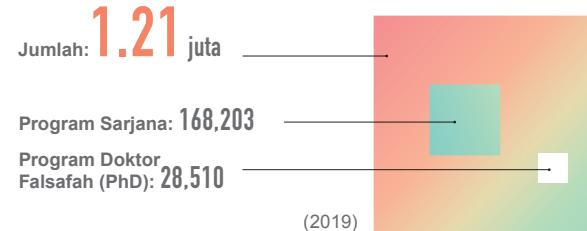
20.4% daripada belanjawan kerajaan pusat

(2020)

Institusi pengajian tinggi:

Jumlah pelajar yang berdaftar di institusi pengajian tinggi:

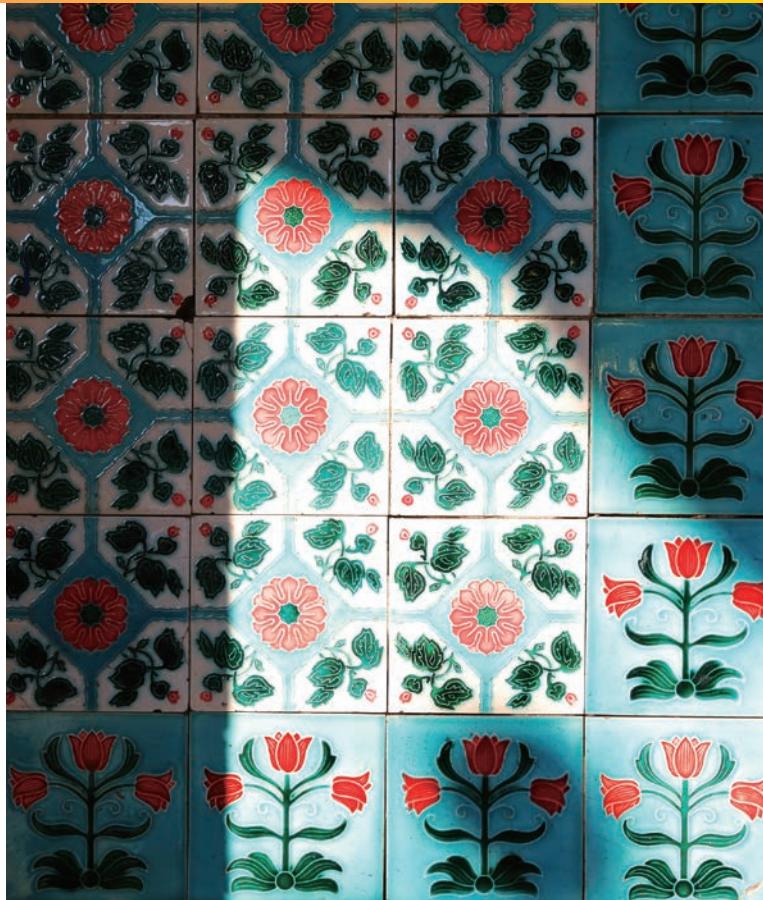
KEBUDAYAAN

FAKTA PENTING

Taiwan ialah pusat industri muzik pop Mandarin.

Muzium Istana Negara di Bandar Taipei menempatkan salah satu koleksi artifak Cina purba yang terbesar di dunia.

Taiwan terkenal dengan penyepaduan budaya tradisional dan moden yang mempesonakan. Dalam usaha memperkenalkan sejarah negara dan kepelbagaiannya, beberapa muzium telah dibina di seluruh Taiwan, termasuk Muzium Istana Negara, Muzium Negara Taiwan, Muzium Sejarah, Muzium Prasejarah, Muzium Kesusasteraan dan Muzium Seni Halus Taiwan. Terdapat juga pentas persembahan seni di seluruh Taiwan, termasuk Panggung Negara dan Dewan Konsert, Teater Kebangsaan Taichung, Pusat Kesenian Negara Kaohsiung (Weiwuying) dan Pusat Teater Tradisional Taiwan. Kemudahan berkualiti tinggi seperti ini menjadikan Taiwan sebagai pusat tumpuan seni di Asia yang menganjurkan pelbagai acara seperti Festival Seni Antarabangsa Taiwan dan Festival Seni Taipei. Seni bina tradisionalnya adalah satu lagi tarikan

Jubin hiasan klasik sebagai kemasan dinding Tokong Xianse di Daerah Sanchong, Bandar Taipei Baharu. (Chen Mei-ling)

yang bukan sahaja boleh dilihat di beberapa monumen indah seperti tokong dan kediaman rasmi, tetapi juga pada kebanyakan struktur lama yang telah dipulihkan dan digunakan sebagai pusat komuniti, kafe, kedai dan tempat awam lain. Malah, banyak aspek seni, kraf dan budaya tradisional Cina dipelihara dengan lebih baik di Taiwan berbanding tempat lain di dunia. Sebagai contoh, Taiwan adalah salah satu negara yang masih menggunakan tulisan tradisional Cina, sementara pertandingan kaligrafi merupakan acara yang sentiasa mendapat sambutan hangat.

Amalan tradisi agama Buddha, Konfusianisme dan Taoisme terus dipraktikkan dalam segenap aspek kebudayaan Taiwan, termasuk perayaan keagamaan, kesusasteraan, seni visual dan seni pentas. Di samping itu, pengunjung juga berpeluang mempelajari warisan etnik Hakka, Holo dan masyarakat peribumi yang bermastautin di negara ini. Taiwan berkongsi kekayaan budayanya dengan seluruh dunia melalui program tertentu seperti pusat sumber Akademi Taiwan.

Seiring dengan peredaran masa, bandar-bandar besar di Taiwan telah berkembang sebagai metropolis yang maju dengan aneka pilihan hiburan dari siang hingga malam. Pelbagai kumpulan tarian moden telah diperkenalkan dan arena muzik yang meriah bukanlah sesuatu yang janggal kerana Taiwan merupakan pusat Mandopop, atau muzik pop Mandarin yang tersohor di dunia. Industri televisyen dan filem tempatan mula bangkit sejak beberapa tahun

kebelakangan ini, manakala ledakan sektor kebudayaan dan kreatif dalam negara dapat disaksikan melalui perkembangan kedai pereka fesyen, pasar raya dan pameran yang kian meningkat setiap tahun.

Daripada seni kesusasteraan hingga perayaan rakyat dan suasana meriah di pasar malam, tradisi Taiwan berkait rapat dengan kehidupan sehari-hari, seterusnya melahirkan budaya unik yang menggandangkan keunikan masa lampau dengan kemodenan era masa kini.

Gasing adalah satu elemen seni penting daripada warisan budaya tempatan Daerah Daxi di Bandar Taoyuan, bahagian utara Taiwan. (Huang Chung-hsin)

MEDIA MASSA

FAKTA PENTING

Taiwan menduduki tempat kedua di Asia dalam Indeks Kebebasan Akhbar Dunia 2020 yang dikeluarkan oleh Reporters Without Borders.

Pemilikan telefon pintar di Taiwan mencecah 95.2 peratus pada 2019.

Kepelbagaiannya media Taiwan boleh dilihat dalam aneka penerbitan dan persaingan sengit industri. Akhbar di negara Taiwan beroperasi dalam salah satu persekitaran media yang paling bebas di Asia.

Taiwan menduduki tangga ke-43 dunia dan kedua di Asia dalam Indeks Kebebasan Akhbar Dunia 2020 yang diumumkan pada 21 April oleh organisasi Reporters Without Borders (RSF) yang berpangkalan di Perancis. Dalam kaji selidik yang melibatkan 180 buah negara dan wilayah, Taiwan berada satu anak tangga di belakang Korea Selatan, dan mendahului Jepun yang berada di kedudukan ke-66; Hong Kong yang ke-80; Singapura

Taiwan salah satu negara dengan kebebasan media paling tinggi di Asia. (Pang Chia-shan)

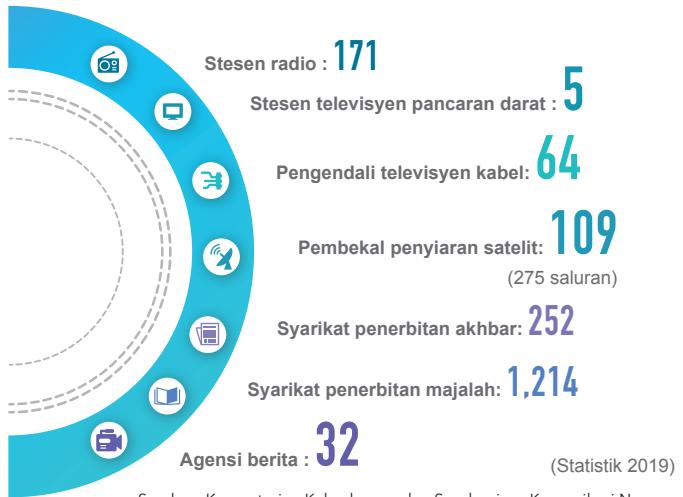
yang ke-158 dan China yang ke-177. Norway, Finland dan Denmark menerajui indeks tersebut pada tangga pertama, kedua dan ketiga.

Kebanyakan jenis media terlibat dalam peralihan industri kepada dunia penyebaran maklumat digital.

Percetakan majalah dan akhbar, termasuk empat akhbar utama, semakin ketinggalan berbanding pesaing internet. Dengan memanfaatkan kelebihan Taiwan dalam teknologi maklumat dan komunikasi, bidang e-penerbitan kian berkembang pesat dan menyuntik nafas baharu dalam industri penerbitan buku tempatan, yang mengeluarkan 41,021 judul buku baharu tahun lepas.

Peralihan televisyen kabel kepada bentuk digital bukan sahaja menambah pengalaman visual penonton dengan ketara, tetapi juga membuka peluang kepada pelbagai perkhidmatan jalur lebar yang lebih inovatif dan bervariasi. Dengan peralihan digital yang hampir sempurna, televisyen kabel kian menjadi platform penting untuk pelbagai aplikasi multimedia.

FAKTA RINGKAS

Sumber: Kementerian Kebudayaan dan Suruhanjaya Komunikasi Negara

KADAR PENGGUNAAN TELEVISYEN DIGITAL DI RUMAH KEDIAMAN

Sumber: Suruhanjaya Komunikasi Negara

MELAWAT TAIWAN

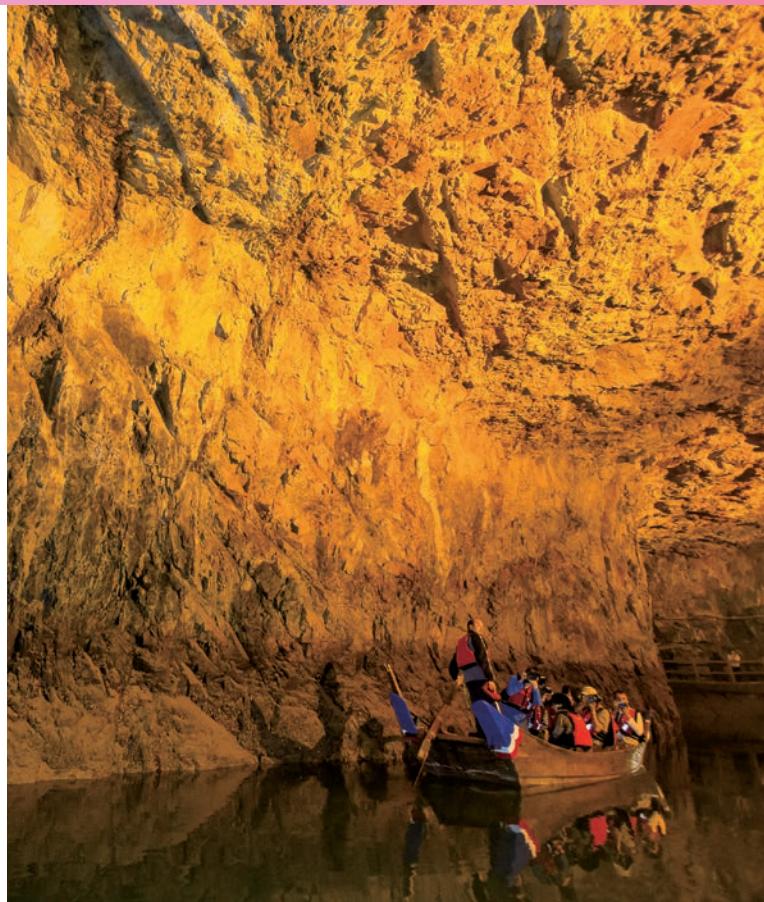
FAKTA PENTING

Warganegara dari lebih 60 buah negara dan wilayah boleh memasuki Taiwan tanpa visa selama 30 atau 90 hari.

Terdapat talian maklumat pelancongan pelbagai bahasa yang beroperasi 24 jam (0800-011-765).

Dengan gabungan budaya yang unik, pemandangan menakjubkan, aneka jenis masakan, kehidupan bandar yang menyeronokkan dan industri perhotelan yang pesat berkembang, Taiwan menjadi destinasi impian pelbagai kategori pengunjung. Warga dari lebih 60 buah negara dan wilayah boleh memasuki Taiwan tanpa visa selama 30 atau 90 hari.

Selain landasan kereta api konvensional sepanjang 1,100 kilometer, Taiwan juga mempunyai sistem rel berkelajuan tinggi sepanjang 350 km di sepanjang pantai baratnya. Kereta api berkelajuan tinggi ini membolehkan perjalanan antara Taipei dengan Kaohsiung dalam masa 94 minit. Kedua-dua bandar ini serta metropolis Taoyuan di sebelah utara juga dilengkapi sistem transit laju massa (MRT) yang canggih.

Terowong Beihai yang terpencil dari Wilayah Lienchiang, pada awalnya dibina untuk melindungi kapal pendarat tentera, tetapi kini menempatkan kapal persiaran untuk pelancong. (Chin Hung-hao)

Pameran Perdagangan Antarabangsa

Sepanjang tahun ini, Majlis Pembangunan Perdagangan Luar Taiwan (TAITRA) telah menganjurkan pameran perdagangan yang merangkumi seluruh spektrum industri. Lokasi utamanya termasuk Dewan Pameran No. 1 dan No. 3 di Pusat Perdagangan Dunia Taipei, Dewan Pameran Nangang dan Pusat Pameran Kaohsiung di bahagian selatan Taiwan. Untuk butiran lanjut, sila layari www.taiwantradeshows.com.tw.

Maklumat Am untuk Pengunjung

Kerajaan menyediakan pelbagai laman web dan talian khas untuk memberikan maklumat tentang perjalanan, kehidupan dan kerjaya di Taiwan kepada warga asing.

Laman web/Talian khas Bahasa

Biro Pelancongan Taiwan
www.taiwan.net.tw

Inggeris, Perancis, Jerman,
Indonesia, Jepun, Korea, Malaysia,
Sepanyol, Thai, Vietnam

**Talian Khas Maklumat
Perjalanan 0800-011-765
(24 jam)**

Inggeris, Jepun, Mandarin

Agenzi Imigresen Negara
www.immigration.gov.tw

Inggeris, Indonesia, Khmer,
Mandarin, Thai, Vietnam

**Talian Khas Maklumat Untuk
Warga Asing 0800-024-111**

24 jam: Inggeris, Jepun, Mandarin
9:00-17:00 pada hari bekerja:
Vietnam
13:00-17:00 pada hari bekerja:
Indonesia, Khmer, Thai

Tasik Sun Moon di Wilayah Nantou, bahagian tengah Taiwan, adalah lokasi pemandangan yang popular. (Foto ihsan Pentadbiran Kawasan Pemandangan Tasik Sun Moon)

TARIKAN UTAMA PELANCONG

Bahagian Utara Taiwan

Muzium Istana Negara: www.npm.gov.tw

Taipei 101: www.taipei-101.com.tw

Muzium Seramik Yingge, Bandar Taipei Baharu:

www.ceramics.ntpc.gov.tw

Dewan Peringatan Chiang Kai-shek:

www.cksmh.gov.tw

Tokong Lungshan: www.lungshan.org.tw

Taman Negara Yangmingshan: www.ymsnp.gov.tw

Kawasan Pemandangan Timur Laut dan Pantai Yilan:

www.necoast-nsa.gov.tw

Kawasan Pemandangan Pantai Utara dan Guanyinshan:

www.northguan-nsa.gov.tw

Bahagian Tengah Taiwan

Kawasan Pemandangan Tasik Sun Moon:

www.sunmoonlake.gov.tw

Kampung Kebudayaan Orang Asli Formosan:

www.nine.com.tw

Kawasan Pemandangan Tri-Mountain: www.trimt-nsa.gov.tw

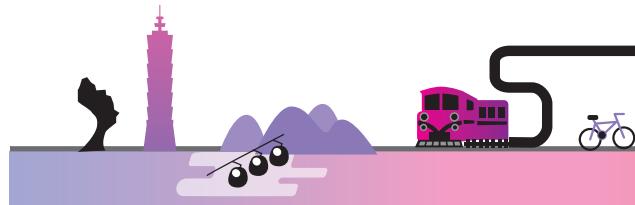
Institut Penyelidikan dan Pembangunan Barang

Kraf Taiwan: www.ntcri.gov.tw

Perbandaran Lukang: www.lukang.gov.tw

Muzium Negara Sains Semula Jadi: www.nmns.edu.tw

Taman Negara Yushan (Gunung Jade): www.ysnp.gov.tw

Bahagian Timur Taiwan

Taman Negara Taroko: www.taroko.gov.tw

Kawasan Rekreasi Hutan Taiwan: recreation.forest.gov.tw

Kawasan Pemandangan Pantai Timur:

www.eastcoast-nsa.gov.tw

Kawasan Pemandangan Lurah Gelinciran Timur:

www.erv-nsa.gov.tw

Bahagian Selatan Taiwan

Taman Negara Kenting: www.ktnp.gov.tw

Kawasan Pemandangan Alishan: www.ali-nsa.net

Kawasan Pemandangan Siraya: www.siraya-nsa.gov.tw

Kawasan Pemandangan Teluk Dapeng: www.dbsna.gov.tw

Kawasan Pemandangan Maolin: www.maolin-nsa.gov.tw

Kawasan Pemandangan Pantai Barat Daya:

swcoast-nsa.travel

Pulau-pulau Sekitar

Taman Negara Kinmen: www.kmnp.gov.tw

Kawasan Pemandangan Penghu: www.penghu-nsa.gov.tw

Kawasan Pemandangan Matsu: www.matsu-nsa.gov.tw

Pulau Hijau dan Pulau Orkid:

tour.taitung.gov.tw/en/discover/offshore-islands

PERAYAAN UTAMA & ACARA

Bulan Perayaan/Acara*

Jan. Sambutan Tahun Baru

Feb. Pameran Buku
Antarabangsa Taipei

Pesta Tanglung Taiwan**

Mac Festival Antarabangsa Mazu
(ziarah keagamaan)

April Pesta Bunga Api
Antarabangsa Penghu

Mei Pesta Bot Naga Lukang

Jun Lumba Kayak Triathlon
Sungai Xiuguluan

Julai Pameran Masakan Taiwan

Ogos Pesta Muzik Rock Hohaiyan
Gongliau

Sept. Karnival Renang Tasik Sun Moon

Okt. Pesta Berbasikal Taiwan

Pesta Kesenian Asia,
Muzium Istana Negara

Nov. Pertandingan Luncur Air
Terkuka Taiwan

Dis. Maraton Taipei

*Untuk maklumat lanjut, sila layari laman
web Biro Pelancongan di eng.taiwan.net.tw

** Pesta Tanglung Taiwan diadakan di
bandar atau wilayah yang berlainan
setiap tahun. Pada tahun 2021, pesta
ini akan diadakan di Bandar Hsinchu.

Mata Wang

Dolar Taiwan Baharu (NT\$ atau TWD)

Kadar pertukaran: NT\$29.54 bagi setiap AS\$1 (Jun 2020)

Zon Waktu

Semua wilayah berada dalam zon waktu yang sama,
UTC +8 jam (tiada pelarasan bermusim)

Kad Kredit dan Cek Kembara

Kad kredit utama diterima secara meluas. Cek kembara boleh ditunaikan di kaunter pertukaran asing bank, hotel dan kedai yang berorientasikan pelancongan.

Pemberian Tip

Pemberian tip bukan budaya di Taiwan. Caj perkhidmatan sebanyak 10 peratus biasanya dikenakan ke atas harga bilik serta makanan di hotel dan restoran.

Elektrik

AC 110 V / 60 Hz

Maklumat Visa

Biro Hal Ehwal Konsul

Kementerian Luar Negeri

Telefon: (+886-2) 2343-2888

Laman Web: www.boca.gov.tw

Peraturan Kastam

Pentadbiran Kastam, Kementerian Kewangan

Telefon: (+886-2) 2550-5500 samb. 2116

Laman Web: web.customs.gov.tw